

TUTKIMUSRAPORTTI
EURAJOKI, ETUKÄMPPÄ

Koekaivaus 6.6.-19.6.2003

Kaisa Lehtonen
Museovirasto, arkeologian osasto
2003

SISÄLLYSLUETTELO	1	
ARKISTOTIEDOT	2	
1. JOHDANTO	3	
2. TUTKIMUSALUEEN SIJAINTI JA YMPÄRISTÖ	3	
3. TUTKIMUSHISTORIA	4	
4. MITTAUS-, KAIVAUUS- JA DOKUMENTOINTIMENETELMÄT	4	
5. KAIVAUSHAVAINNOT	5	
5.1. ALUE A	5	
5.2. ALUE B	8	
5.3. ALUE C	9	
6. YHTEENVETO JA LOPPUPÄÄTELMÄT	9	
LIITE 1	Luettelo raporttiin liittyvistä kartoista	11
LIITE 2	Luettelo raporttiin liittyvistä mustavalkonegatiiveista	12
LIITE 3	Luettelo raporttiin liittyvistä diapositiiveista	13
LIITE 4	Ote peruskartasta 1132 12 Kuivalahti, MK 1:20 000	14
LIITE 5	Ote peruskartasta 1132 12 Kuivalahti, MK 1:10 000	15
LIITE 6	Kopio pitäjänkartasta, lehti IV:3/12	16
LIITE 7	Alueen A koeruutukuvaukset	17
<i>Liite 8 Juvonalyysi</i>		
VALOKUVALIITTEET		
KARTTALIITTEET 1-11		

ARKISTOTIEDOT

Kohdetiedot

Kohde: EURAJOKI ETUKÄMPPÄ 051-01-0009
 Mj-tyyppi: asuinpaikka
 Luokka: II
 Ajoitus: kivikautinen
 Lukumäärä: 1
 Peruskartta: 1132 12 KUIVALAHTI
 Yhtenäiskoordinaatit: Alue A: p=6806 61-73 i=3216 28-35 z=33-35 m mpy
 Alue B: p=6806 41-55 i=3216 30-39 z=33-35 m mpy
 Alue C: p=6806 47-53 i=3216 36-41 z=33-35 m mpy

Omistajatiedot

1) Kylä: Irjanne
 Tila: 16:0 Palmukorpi
 Omistaja: Metsähallitus / Suomen valtio
 Osoite:
 2) Kylä: Irjanne
 Tila: 1:265 Mustasuo
 Omistaja: Järnberg Matti Nikanor
 Savila Aino Anneli
 Osoite: Lääkärintie 13, 27600 Hinnerjoki

Arkistotiedot

Aiemmat tutkimukset: Unto Salo, tarkastus 1961
 Matti Huurre, inventointi 1965
 Unto Salo, koekaivaus 1966
 Pirjo Lahtiperä, kaivaus 1966
 Pirjo Lahtiperä, kaivaus 1967
 Tuula Heikkurinen-Montell, tarkastus 1986
 Aiemmat löydöt: KM 6126:1 (?) tasataltta, löytöpaikka epävarma
 KM 11508.1-4 keramiikkaa, kvartssia, hioin
 KM 13553:1-3 keramiikkaa, iskoksia
 KM 16808:1-10 keramiikkaa, poikkikirves, iskoksia
 KM 17035:1-4 koekaivaus 1966
 KM 17157:1-128 kaivaus 1966
 KM 17274:1-369 kaivaus 1967
 KM 23319 kvartsi- ja kivilaji-iskoksia

Kaivaus 2003

Aika: 6.6.-19.6.2003
 Peruskarttaote: Pk 1132 12 KUIVALAHTI 1:20 000
 Löydöt: KM 33828:1-271 (Diar. 8.7.2003)
 Negatiivit: 127789-127812
 Diat: 50967-51008

1. JOHDANTO

Museoviraston arkeologian osasto suoritti koekaivaukset Eurajoen Irjanteen Etukämpä -nimisellä kivikautisella asuinpaikka-alueella 6.6.-19.6.2003. Tutkimukset liittyivät valtatie 8 parantamiseen ns. Kämpän liittymän kohdalla, joka sijaitsee Eurajoen keskustasta n. 7 km pohjoiseen, valtatie 8:n sekä Irjanteelle (MT 2171) ja Kuivalahteen (PT 12851) vievien paikallisteiden risteyksessä. Turun tiepiirin v. 2002 teettämän toimenpidesuunnitelman mukaan liittymän kohdalle rakennetaan ryhmittymiskaistat vasemmalle kääntyville sekä pohjaveden suojaus. Valtatien kanavointi ulottuu n. 200 metriä Kämpän liittymästä sekä etelään että pohjoiseen. Haltuunottoalueen raja kulkee valtatie suuntaisesti, noin 15-20 metrin etäisyydellä tiestä.

Alueelta tunnetaan entuudestaan muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäänös, Etukämpä -niminen laaja-alainen kivikautinen asuinpaikka. Kesäkuussa 2003 suoritettujen koekaivausten tarkoituksena oli selvittää kuinka paljon muinaisjäänöstä on tienvarsialueella vielä jäljellä sekä mahdollinen jatkotutkimustarve. Tutkimuksen rahoitti Turun tiepiiri ja tutkimusten kokonaiskustannusarvio oli 19 190,00 €.

Koekaivauksen johtajana toimi FM Kaisa Lehtonen (6 vko), piirtäjänä HuK Taina Pietikäinen (6 vko) ja tutkimusavustajana Maija Kärki (2 vko). Kaivajina olivat arkeologian opiskelijat Johanna Männistö, Irene Nurminen, Jukka Palm, Marko Pitkänen ja Heidi Viljanen. Kaivausten jälkityöt toteutettiin Laitilan Untamalan Arkeologiakeskuksessa.

2. TUTKIMUSALUEEN SIJAINTI JA YMPÄRISTÖ

Tutkimusalue sijaitsee valtatie 8:n molemmin puolin, Irjanteelle (MT 2171) ja Kuivalahteen (PT 12851) vievien paikallisteiden risteyksessä. Liittymän välittömässä läheisyydessä sijaitsee ns. Etukämpä, nykyisin kahvilana toimiva "Kämpän Kaffetupa", joka on aikoinaan ollut valtion metsänvartijan asunto. Kaffetuvalta vajaa 200 m luoteeseen sijaitsee suhteellisen laaja, Metsähallituksen omistuksessa oleva soranottoalue, jossa 1960-luvulla suoritettiin alueen ensimmäiset arkeologiset tutkimukset. Todennäköisesti asuinpaikka on hiekanoton yhteydessä suureksi osaksi tuhoutunut. Kämpän ja hiekkakuopan välinen alue on aikoinaan toiminut TVL:n työmaa-asuntoalueen parakkikylänä.

Aivan nykyisen valtatie 8 vieressä on 1900-luvun alkupuolella kulkenut Pinkjärveltä Verkkokarille tukkeja kuljettanut, kokonaisuudessaan 23 km:n pituinen kapearaiteinen rautatie (ks. Liite x). Myös entinen Rauma-Pori -pikatie on kulkenut nykyisen valtatie tuntumassa, mutta siitä kuitenkin hieman lännempänä. Kaffetuvan pohjoispuolella on maastossa havaittavissa ympäristöstään selvästi erottuva pengerrys, joka on tulkittava joko vanhaksi ratapenkaksi tai aiemmaksi pikatien pohjaksi. Kaffetuvan ja Kuivalahdentien eteläpuolella, valtatie 8 länsireunassa on vielä 1960-luvulla sijainnut taimisto ja alueella kasvaa yhä edelleen istutettua männikköä.

Ympäristöltään kohde sijaitsee Irjanteen harjun länsipäässä, loivalla hiekkannummella. Maisemallisesti tutkimusalue on tasaista hiekkapohjaista metsämaastoa ja

kasvillisuudeltaan tyypillistä karuhkoa mäntykangasta. Valtapuuna on mänty, mutta myös kuusi ja lehtipuusto kuuluvat alueen lajistoon. Pohjavesialuekartoituksessa alue on osoitettu vedenhankinnalle tärkeäksi pohjavesialueeksi. Valtatien itä-koillispuoli on maastoltaan suoperäistä.

3. TUTKIMUSHISTORIA

Etukämpän kivikautinen asuinpaikka löytyi v. 1945, jolloin C. F. Meinander löysi Etukämpän eli metsänvartijan asunnon ympäriltä kivikautisia asuinpaikkalöytöjä. Vuoden 1965 inventoinnissa asuinpaikka osoittautui varsin laaja-alaiseksi; asuinpaikkalöytöjä tuli esiin n. 400 m pitkältä ja suunnilleen yhtä leveältä vyöhykkeeltä Rauma-Pori -pikatie (nykyinen valtatie) ja Kuivalahdentien varrelta sekä Kuivalahdentien pohjoispuolella sijaitsevan sorakuopan reunoilta.

Vuosina 1966 ja -67 suoritettiin alueella Unto Salon ja Pirjo Lahtiperän johdolla koekaivauksia, jotka liittyivät alueella suunnitteilla olevaan soranottoon. Kaivaukset keskittyivät sorakuopan pohjoisreunalle ja niissä paljastui mm. liesikiveyksiä sekä useita nokimaakuoppia. Asuinpaikan kulttuurikerros osoittautui kaivauksissa varsin heikoksi ja ilmeisen läiskittäiseksi. Asuinpaikan alimmat löydöt ovat tulleet noin 32 metrin korkeudelta, pääosan löydöistä sijoituessa 35-40 m:n korkeuteen nykyisen merenpinnan yläpuolelle.

Keramiikan perusteella asuinpaikka on ajoitettu kivikauden lopulle, Kiukaiskulttuurin aikaan (2300-1500 eKr.). Tällöin merenpinta on alueella ollut n. 30 metriä nykyistä korkeammalla ja asuinpaikka on sijainnut kahden lahdekkeen välisellä runsaan kilometrin levyisellä kannaksella. Etukämpän lisäksi Irijanteen hiekkaharjulta tunnetaan useita muita samanaikaisia kivikautisia asuinpaikkoja (mm. Irijanteen hautausmaa, Kankaanranta, Rinne S ja Rinne N).

4. MITTAUS-, KAIVAUS- JA DOKUMENTOINTIMENETELMÄT

Tiepiirin laatiman tiesuunnitelmaportaan perusteella alueelle luotiin 3 erillistä kaivausaluetta (ks. karttaliite 1). Turvallisuussyistä kaivausalueita ei pyritty kiinnittämään samaan koordinaatistoon, vaan kullekin alueelle luotiin oma koordinaatisto, jotka kiinnitettiin ympäristössä oleviin rakennuksiin. Ennen kaivausalueen paaluttamista Museoviraston muinaisjäännösten hoitoyksikön Porin työryhmä kävi paikalla karsimassa alueella tiheänä kasvanutta vesakkoa ja pienpuustoa.

Korkeuskiintopiste siirrettiin kaivausalueelle valtakunnallisesta korkeuskiintopisteestä (38,0 m mpy, N60-järjestelmä), joka sijaitsee kaivausalueesta n. 300 m luoteeseen, aivan Kuivalahdentien varrella. Esteettömän näkyvyyden vuoksi kaivauksen kiintopisteeksi valittiin Kaffetuvan kohdalla sijainnut bussipysäkki. Vaaituskoneella ei ollut kiinteää paikkaa, vaan sitä siirrettiin tarpeen mukaan ja kenttädokumentteihin laskettiin ja merkittiin suoraan absoluuttiset korkeudet.

Alueelle kaivettiin yhteensä 36 1x1 metrin suuruista koeruutua ja yksi 0,5 x 2,5 metrin suuruinen koeoja. Koeruudut sijoitettiin haltuunottoalueen sisäpuolelle tiestä katsottuna kuitenkin mahdollisimman lähelle sen ulointa reunaa. Koeruutuja ei voitu paikalla kasvavan puuston takia sijoittaa tasavälein, vaan niiden sijoittelussa otettiin huomioon paitsi aiempi maankäyttö myös kaivamisen taloudellisuus. Yhteensä kaivauksissa tutkittiin n. 37 m².

Koeruudut kaivettiin tasokaivauksina pääosin seuraavin periaattein: Koeruuduista poistettiin lapiolla pintaturve, jonka pohja tarkastettiin. Kaivamista jatkettiin lastoilla n. 10 cm:n kerroksina koskemattomaan maahan asti kunnes koeruudusta ei enää tavattu löytöjä tai kulttuurikerrokseksi määriteltävää maata. Alueiden B ja C osoittauduttua melko pian lähestulkoon löydöttömiksi, jatkettiin näillä alueilla kaivamista nopeutetusti siten, että kaivajat muodostivat työpareja, joista toinen kaivoi koeruutua lapiolla ja toinen tarkasti lapioidun maan lastalla. Joissakin kuopissa pohja tarkistettiin vielä lapionpistoin.

Kaivettaessa otettiin talteen kaikki esihistoriallisina pidettävät löydöt sekä stratigrafiaa varten joitakin selvästi myöhempiä löytöjä. Viimeksi mainittuja ei kuitenkaan jälkityövaiheessa luetteloitu. Joillekin löydöille mitattiin tarkempi löytökorkeus. Jälkityövaiheessa kaivauskerrokset nimettiin löytöjen luetteloimista varten seuraavasti:

-----	Nykyinen maanpinta
Turpeen alapinta - 10 cm	Kerros 0

10-20 cm maanpinnasta	Kerros 1

20-30 cm maanpinnasta	Kerros 2

30-40 cm maanpinnasta	Kerros 3

jne.

Koeruudut dokumentoitiin valokuvaamalla ja piirtämällä vain, mikäli ruudussa oli havaittavissa mahdollisia rakenteita tai selviä likamaa-alueita. Lopuksi kaikki kaivausalueet peitettiin. Mahdollisia jatkotutkimuksia varten alueen A peruslinja merkittiin kaivauksen jälkeen maastoon lähes maan tasalle lyödyillä punapäisillä puupaaluilla.

5. KAIVAUSHAVAINNOT

5.1 ALUE A

Alue A sijaitsee Kaffetuvan ja Kuivalahdentien pohjoispuolella, valtatie 8:n länsipuolella. Alueelle vedettiin peruslinja Kaffetuvan pihapiirissä sijaitsevan ulkorakennuksen itäseinän suuntaisesti. Koordinaattipiste 100/100 sijaitsee rakennuksen SE-nurkassa. Alueelle kaivettiin yhteensä 22 koeruutua noin 120 metrin pituiselle matkalle. Koeruudut sijoitettiin haltuunottorajan tuntumaan niiltä osin kuin se oli mahdollista. Koeruutujen sijainnit ilmenevät karttaliitteestä 2 ja niiden kerrosjärjestykset liitteestä 7.

Vesakon ja pienpuuston poistamisen jälkeen voitiin todeta, että alue on melko pahoin myllätty. Alueella on havaittavissa selvästi ympäristöstään koholla oleva, noin 1,5-2 metriä leveä pengerrys ja siihen liittyvä oja. Alunperin pengerrys on ollut n. 7,5-8 m leveä, mutta suuri osa siitä on myöhemmin kuorittu ja maa-aines kuljetettu pois. Kuoritulla alueella, jonka leveys on n. 5-6 m, maanpinta on selvästi alempana kuin ympäröivän maaston maanpinta ja se näkyikin maastossa selvänä pitkänomaisena, lähes 100 metrin pituisena painanteena. Pengerrys on tulkittava joko vanhaksi Pinkjärveltä Verkkokarille kulkevaksi rautatien penkaksi tai entisen Rauma-Pori -pikatien pohjaksi.

Lisäksi alueella A oli aivan Kaffetuvan pihamaan läheisyydessä n. 20 x 20 metrin laajuinen, tasainen läjitysmaa-alue. Kaffetupaa ylläpitävän Kari Jussilan mukaan paikalle oli 1980-luvun puolivälin jälkeen tuotu läjitysmaata Irjanteen harjulla tehdystä tietyömaasta. Koeruutujen perusteella täytemaata on alueella noin 40-75 cm paksuinen kerros. Kaivausten alkuvaiheessa alue vaikutti siis kaiken kaikkiaan varsin tuhoutuneelta. Muutamat paikalle tehdyt koepistot kuitenkin osoittivat, että asuinpaikan rippeitä oli yllättävän paljon jäljellä vielä tälläkin alueella.

Koeruudut 1-3, 5 ja 7

Koeruudut 1-3, 5 ja 7 sijaitsevat läjitysmaa-alueella ja tästä syystä ne jouduttiin kaivamaan alueen muita kuoppia selvästi syvemmälle eli noin 75-107 cm:n syvyydelle maanpinnasta.

Kerrosjärjestys:

- 1) Koeruuduissa oli n. 40-78 cm:n paksuinen erittäin vaikeasti kaivettava ja tiivis täytemaakerros, joka muodostui sorasta, hiekasta, asfaltinpaloista ja pienistä kivistä. Kerroksesta tuli esiin mm. valkoisia, posliinisia sähkötolpan eristeitä. Koeruutujen profiileissa oli näkyvissä selviä erillisiä sora- ja hiekkakerroksia.
- 2) Täytemaakerroksen alla oli ohuehko n. 2-10 cm paksuinen humuspitoinen turvekerros, joka tulkittiin alkuperäiseksi maanpinnaksi.
- 3) Turvekerroksen alapuolelta alkoi hiekkamaa, joka oli aluksi hieman tummempaa ja keltaisempaa muuttuen alemmaksi mentäessä harmaammaksi ja vaaleammaksi.

Löydöt:

Koeruutujen ylimmät löydöt tulivat esiin noin 40-50 cm maanpinnasta eli siis täytemaakerroksesta. Koska läjitysmaata on tuotu paikalle Irjanteen harjulla tehdyistä tietöistä, ei ole kokonaan poissuljettua, etteivätkö nämä täytemaakerroksesta saadut löydöt voisi olla peräisin jopa joltain toiselta Irjanteen harjun kivikautiselta asuinpaikalta. Suurin osan löydöistä saatiin kuitenkin vasta läjitysmaakerroksen alta. Korkeudeltaan koeruutujen 1-3, 5 ja 7 löydöt sijoittuvat n. 34,52-33,70 m mpy. Erityisen löytörikkaita koekuoppia olivat 1 ja 5.

Rakenteet:

Koeruudusta 1 tuli esiin noin 60 cm nykyisestä maanpinnasta (n. 34.25 m mpy) kaksi erillistä kivirykelmää (karttaliite 6), joiden funktiot jäivät kaivauksissa kuitenkin epäselväksi. Koeruudun suurimmat luu- ja keramiikkalöydöt keskittyivät erityisesti näihin kiveyksiin, mutta toisaalta myös kiveysten ympäriltä saatiin löytöjä. Kiveyksissä oleva maa oli hieman tummempaa kuin ympärillä oleva hiekkamaa, mutta ei

kuitenkaan nokista tai hiilipitoista. Kivet eivät olleet selvästi tulella olleen näköisiä, mutta osa kivistä oli kylläkin melko rapautuneita. Kiviä oli kutakuinkin yhdessä kerroksessa.

Koeruudussa 5 alkuperäinen maanpinta tuli esiin n. 75/80 cm syvyydeltä nykyisestä maanpinnasta (karttaliite 8). Ruudun eteläkulmasta tuli esiin n. 90 cm maanpinnasta, 0,5 x 0,5 cm:n alalta rykelmä pieniä kiviä, jossa yhtenä kivenä oli reikäkiven teelmä (karttaliite 7). Kysymys ei liene varsinaisesta rakenteesta ja kivien funktio jäikin epäselväksi. Maaperä kivien ympärillä ja alla oli selkeästi tummaa likamaata. Koeruutu 5 olikin tutkituista kuopista ainoa, jossa voitiin havaita selvä kulttuurikerros. Koeruutua ei kuitenkaan ehditty kaivaa pohjaan asti, vaan kuopan pohjalle asetettiin kaivausten lopuksi muovinen jättesäkki mahdollisia jatkotutkimuksia varten.

Koeruudut 4, 6, 9, 12, 16, 19, 21 ja 22

Koeruudut 4, 6, 9, 12, 16, 19, 21 ja 22 sijaitsevat kummankin puolin kuorittua ratapenkerettä metsämaastossa, joka vaikutti suhteellisen koskemattomalta. Koekuopat kaivettiin pääosin 34-60 cm:n syvyydelle maanpinnasta.

Kerrosjärjestys:

- 1) Turvekerros, jonka paksuus oli n. 15-20 cm.
- 2) Turvekerroksen alta alkoi hiekkamaa, joka oli ylempänä jonkin verran tummempaa ja keltaisempaa muuttuen alemmaksi mentäessä vaaleammaksi ja harmaammaksi. Epävarmaksi jäi onko tämä keltaisempi hiekkamaa tulkittava jonkinlaiseksi kulttuurikerrokseksi vai oliko se turpeen/humuksen vaikutuksesta värjäytynyt tummemmaksi.

Löydöt:

Löydöt alkoivat hiekkamaasta heti turpeen alapinnasta, sijoittuen n. 34,28-33,70 metrin korkeudelle merenpinnasta. Vain koeruutu 16 oli kokonaan löydötön.

Ei rakenteita.

Koeruudut 8, 11, 13 15, 17, 18 ja 20

Koeruudut 8, 11, 13, 15, 17, 18 ja 20 sijaitsevat kuoritulla maa-alueella, oletetun rata-/tiepenkereen kohdalla. Koska alue oli n. 20-30 cm ympäröivää maastoa alempana, oli koekuoppia tarpeen kaivaa keskimäärin vain n. 25-40 cm syvyydelle maanpinnasta.

Kerrosjärjestys:

- 1) Noin 2-3 cm:n paksuinen, ohut turvekerros.
- 2) Vaalea hiekkamaa, jossa ei ollut havaittavissa minkäänlaisia värieroja eikä selvää kulttuurikerrosta.

Löydöt:

Löydöt alkoivat hiekkamaasta välittömästi ohuen pintamaan alta. Löytökorkeudet olivat 34,15-33,65 m mpy.

Ei rakenteita.

Koeruutu 10

Koeruutu 10 kaivettiin vielä jäljellä olevalle rata-/tiepenkereelle, 94 cm:n syvyydelle maanpinnasta.

Kerrosjärjestys:

- 1) 55 cm maanpinnasta kokonaan sekoittunutta maata, jossa oli havaittavissa selviä erillisiä, ratapenkerettä tai tienpohjaa tehtäessä syntyneitä hiekka- ja sorakerroksia.
- 2) Keltainen hiekka. Noin 60 cm maanpinnasta tuli esiin tumma hiekan- ja humuksensekainen likamaaläiskä, joka näkyi itäprofiilissa selvänä, 25 cm korkeana kuopanteena (ks. karttaliitteet 9-10). Likamaaläiskän funktio jäi epäselväksi, mutta koska se sijaitsi sekoittuneiden maakerrosten alapuolella, on todennäköistä, että se liittyy kivikautiseen asutukseen.

Löydöt:

Ylimmät löydöt alkoivat 20-30 cm maanpinnasta eli sekoittuneesta maasta. Löytökorkeudet olivat n. 34,48-33,88 m mpy.

Koeruutu 14

Alueella A havaittiin yhteensä kolme maastossa selvästi erottuvaa pyöreähköä painannetta, joiden funktiot jäivät kaivauksissa epäselviksi. Painanteiden sijainnit ilmenevät karttaliitteestä 1.

Koeruutu/-oja 14 sijoitettiin painanteen 3 keskelle. Koeojan leveys oli 0,5 m ja pituus 2,5 m. Painanteen keskiosa eli koeojan luoteis-pohjoispää kaivettiin 111 cm syvyydelle maanpinnasta. Tarkoituksena oli kaivaa painanteen keskiosa puhtaaseen hiekkaan asti, mutta koeojan kapeuden vuoksi tässä ei kuitenkaan aivan onnistuttu. Väriiltään painanteen keskellä oleva maa oli erittäin tummaa, hiekan- ja humuksensekaista maata, jonka joukossa oli myös hiiltä. Hiiltä tuli painanteen pohjalta n. 85-95 cm:n syvyydeltä maanpinnasta. Epävarmaksi jäi oliko maa-aines värjäytynyt tummaksi painanteeseen kerääntyneestä humuksesta vai oliko kysymyksessä kulttuurimaa. (Ks. karttaliite 11).

Koeruudun löydöt sijoittuvat n. 33,84-32,97 m mpy.

5.2. ALUE B

Alue B sijaitsee Kämpän Kaffetuvan ja Kuivalahdentien eteläpuolella, rajoittuen itäreunaltaan valtatie 8:aan. Alueella on vielä 1960-luvulla sijainnut mäntytaimisto, jota varten paikalle on ilmeisesti aikoinaan tuotu multaa. Tämä näkyy yhä edelleen ympäröivästä mäntykankaasta poikkeavana kasvillisuutena; alueella kasvaa karua hiekanummea selvästi rehevämpää kasvillisuutta kuten pitkähköä heinää ja vadelmia. Metsään päin mentäessä kasvillisuusraja taimiston ja metsän välillä on selvä kasvillisuuden muuttuessa niukemmaksi ja tyyppilliseksi mäntykankaan kasvillisuudeksi. Lisäksi alueen B etelä-lounaisosassa on havaittavissa selvä ojanne, joka on ilmeisesti tehty aikoinaan taimiston ojitusta varten.

Alueelle vedettiin peruslinja alueella sijaitsevan ulkorakennuksen itäseinän suuntaisesti siten, että koeruudut sijoituivat tiestä katsottuna haltuunottoalueen ulkoreunaan. Koordinaattipiste 500/100 sijaitsee ulkorakennuksen SE-nurkassa. (ks. karttaliite 4).

Alueelle tehtiin yhteensä 12 koekuoppaa noin 15-20 metrin välein. Kaikissa koeruuduissa 1-11 oli turpeen alla n. 25-30 cm paksuinen multakerros, joka oli selvästi sekoittunutta, paikalle myöhemmin tuotua maata. Multakerroksen alta alkoi harmahtava, täysin puhdas hiekkamaa. Alueen löydöt olivat vähäiset; koeruuduista 2, 4, 9, 10, 11 ja 12 saatiin löytöinä muutamia palaneen luun palasia ja muutamia kvartsi- ja kivilaji-iskoksia. Kaikki löydöt tulivat multakerroksesta eli sekoittuneesta maasta, n. 20-30 cm nykyisestä maanpinnasta. Lisäksi multakerroksesta saatiin löytöinä joitakin rautanauvoja, lasia, posliinia ym. moderneja esineitä. Muutoin kuopat olivat löydöttömiä.

Koekuoppa 12 kaivettiin alueen B muista kuopista hieman erilleen, ulkorakennuksen NW-nurkasta 22 m luoteeseen (331 goonia). Kuopasta löytyi palanutta luuta ja kvartsi-iskoksia. Taimiston alue ei selvästikään ole ulottunut tänne asti, vaan maaperä ja kerrosjärjestys olivat koeruudussa 12 samanlaiset kuin alueen A koekuopissa.

Mikäli kivikautinen asuinpaikka-alue on ulottunut alueelle B, on tutkittujen koeruutujen perusteella alueella myöhemmin sijannut taimisto oletettavasti tuhonnut lähestulkoon kaikki jäljet varhaisemmasta asuinpaikasta.

5.3. ALUE C

Alue C sijaitsee Kaffetuvan ja Kämpän risteyksen kaakkoispuolella, Irjanteelle vievän tien eteläpuolella. Pintavaaituslukemien perusteella alue sijaitsee kokonaisuudessaan noin 80 cm matalammalla kuin alue B ja vaikutelmaksi jäikin, että alueella C on maata jossain vaiheessa mahdollisesti kuorittu pois. Alue on tasaista, pieniä kuusentaimia kasvavaa avointa, ruohikkoista tienvarsimaastoa.

Alueelle vedettiin peruslinja sähkölinjan suuntaisesti sähköpylväitä hyväksikäyttäen. Yhteensä alueelle kaivettiin 3 koeruutua 20 metrin välein 60 metrin pituiselle matkalle. Koeruutujen sijainti, pinta- ja pohjakorkeudet selviävät karttaliitteestä 5. Kaikissa koekuopissa alkoi noin 10-15 cm paksun turvekerroksen alta puhdas hiekkamaa. Koekuopassa 3 maa oli jonkin verran hiekan- ja savensekaista. Alueen C koekuopat olivat kokonaan löydöttömiä.

Kaivettujen koeruutujen perusteella on oletettavaa, että asuinpaikka ei ole jatkunut valtatie 8:n itäpuolelle tai ainakin se lienee tutkitun alueen kohdalta kokonaan tuhoutunut.

6. YHTEENVETO JA LOPPUPÄÄTELMÄT

Museoviraston kesäkuussa 2003 suorittamissa koekaivauksissa tutkittiin Kämpän liittymän alue koeruuduin siltä osin kuin se tulee suunnitellun tiehankkeen yhteydessä mahdollisesti tuhoutumaan. Koeruutuja kaivettiin yhteensä 36 kpl liittymän pohjois- ja

eteläpuolelle tiepiirin määrittelemän haltuunottoalueen sisäpuolelle, kuitenkin aivan haltuunottorajan tuntumaan. Yhteensä koekaivauksissa tutkittiin n. 37 m².

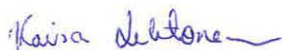
Tutkimuksissa löydettiin kolme pienehköä ja epämääräistä kiveystä tai kivirykelmää, joiden funktiot jäivät kuitenkin kaivauksissa epäselviksi. Ne kuuluvat selvästi kivikautiseen asuinpaikkakerrostumaan, mutta niitä ei mitä ilmeisemmin voida pitää varsinaisina rakenteina. Selvää kulttuurikerrosta voitiin havaita vain koekuopissa A1 ja A5. Muissa koeruuduissa kulttuurikerros oli lähes olematon, tullen esiin korkeintaan vaaleaa hiekkamaata hieman keltaisempana ja tummempana.

Löytöinä kaivauksissa saatiin tyypillistä kivikautista asuinpaikkamateriaalia kuten saviastianpaloja, kiviesineiden katkelmia (mm. reikäkiven teelmä, kiviesineen terän kappale), kvartsikaapimia, hioinkiviä, kvartsi- ja kivilaji-iskoksia sekä palanutta luuta. Korkeudeltaan löydöt sijoittuvat 35-33 metrien välille merenpinnasta, alimpien löytöjen ollessa n. 33,50 m mpy. Keramiikka on tyypillistä Kiukaiskulttuurin keramiikkaa, jossa koristeena on käytetty mm. kuoppia, kampaleimaa ja viivakoristelua. Saviaineksen sekoitteena on käytetty varsin karkeahkoa kivimurskaa.

Tutkimusalueen pohjoisosasta eli alueelta A saatu löytömateriali on varsin runsas ja monipuolinen, joten on olettavissa, että tällä alueella on kivikautista asuinpaikka vielä runsaasti jäljellä. Koeruutujen perusteella vaikuttaa myös siltä, että asuinpaikkaa on erityisesti säilynyt paikalle tuodun läjitysmaan alla. Sen sijaan voidaan olettaa, että tutkimusalueet B ja C eli Kämpän liittymän eteläpuoli ovat arkeologisessa mielessä kokonaan tuhoutuneita.

Koetutkimusten perusteella tulisi liittymän pohjoispuolella suorittaa ennen tietöiden alkamista vielä jatkotutkimuksia. Mahdollisten rakenteiden ja kulttuurikerroksen paikantamiseksi tulisi tällöin avata hieman laajempi yhtenäinen alue. Jatkotutkimuksia ajatellen mielenkiintoisin alue lienee läjitysmaan alla oleva alue. Tällöin järkevintä ja nopeinta olisi käyttää kaivinkonetta paksun ja vaikeasti kaivettavan läjitysmaakerroksen poistamiseen.

Laitilassa 15.08.2003

Kaisa Lehtonen
FM, kaivausjohtaja

LIITE 1. LUETTELO RAPORTTIIN LIITTYVISTÄ KARTOISTA

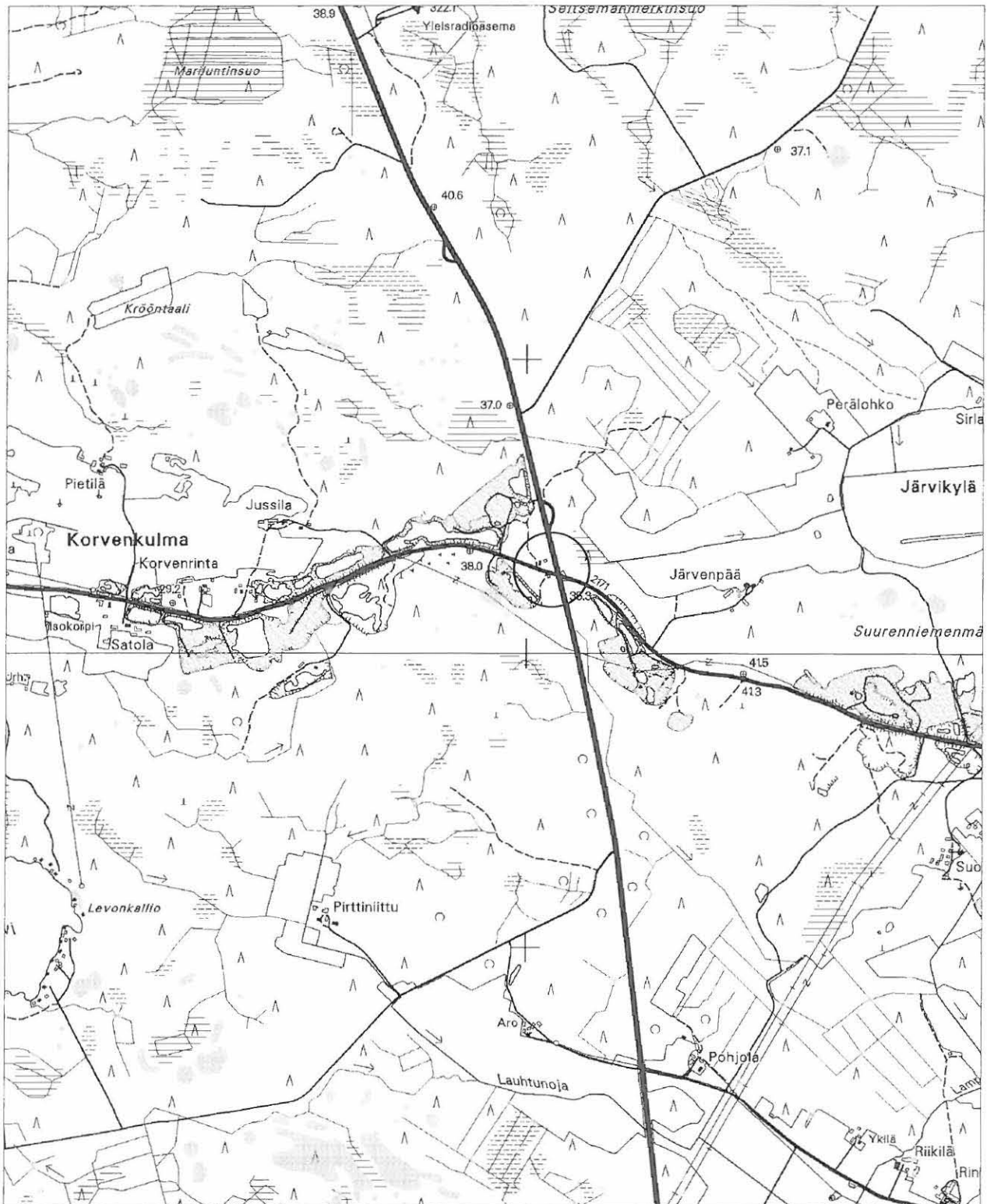
1. Yleiskartta, MK 1:1000
2. A-alueen yleiskartta, 1:500
3. A-alueen koekuoppien vaaitukset, MK 1:250
4. B-alueen yleiskartta ja koekuoppien vaaitukset, MK 1:500
5. C-alueen koekuoppien vaaitukset, MK 1:500
6. Yksityiskohtakartta kiveyksestä, koekuoppa A1 (120/102), MK 1:10
7. Yksityiskohtakartta kiveyksestä, koekuoppa A5 (139/107), MK 1:10
8. Profiilikartta, koekuoppa A5 (139/107), länsi- ja pohjoisprofiilit, MK 1:20
9. Tasokartta, koekuoppa A 10 (170/100,7), MK 1:20
10. Profiilikartta, koekuoppa A10 (170/100,7), itäprofiili, MK 1:20
11. Profiilikartta, koekuoppa A14 (179,5-181,5/109,5), länsiprofiili, MK 1:20

LIITE 2. Luettelo raporttiin liittyvistä mustavalkonegatiiveista.

Numero	Kohde	Pvm
127789	Kaivausalue A, kuvattu etelästä.	9.6.2003
127790	Kaivausalue A, kuvattu kaakosta.	9.6.2003
127791	Kaivausalue A, kuvattu luoteesta.	9.6.2003
127792	Koeruudun A1 kiveystä, kuvattu kaakosta.	10.6.2003
127793	Koeruudun A1 kiveystä, kuvattu luoteesta.	10.6.2003
127794	Koeruudun A1 kiveystä, kuvattu koillisesta.	10.6.2003
127795	Työkuva; Marko Pitkänen kaivamassa koeojaa, kuvattu pohjoisesta.	11.6.2003
127796	Yleiskuva Kämpän risteysalueesta, kuvattu kaakosta.	12.6.2003
127797	Kaivausalue B, kuvattu kaakosta.	12.6.2003
127798	Kaivausalue B; Johanna Männistö kaivamassa koekuoppaa, kuvattu etelästä.	12.6.2003
127799	Kämpän Kaffetupa, jonka takana kaivausalue A, kuvattu kaakosta.	12.6.2003
127800	Koeruutu A10, kuvattu lounaasta.	12.6.2003
127801	Koeruutu A10, kuvattu luoteesta.	12.6.2003
127802	Koeruudun A10 itäprofiili, kuvattu lännestä.	12.6.2003
127803	Koeruudun A10 itäprofiili, kuvattu lännestä.	12.6.2003
127804	Koeruudun A10 itäprofiili, kuvattu lännestä.	12.6.2003
127805	Koeruutu A14, kuvattu luoteesta.	16.6.2003
127806	Koeruudun A14 luoteispääty, kuvattu koillisesta.	16.6.2003
127807	Koeruudun A2 länsiprofiili, kuvattu idästä.	18.6.2003
127808	Koeruutu A5, reikäkivi in situ, kuvattu kaakosta.	18.6.2003
127809	Koeruutu A5, reikäkivi in situ, kuvattu luoteesta.	18.6.2003
127810	Koeruutu A5, reikäkivi in situ, kuvattu luoteesta.	18.6.2003
127811	Koeruutu A5, reikäkivi in situ, kuvattu luoteesta.	18.6.2003
127812	Koeruudun A5 pohjoisprofiili, kuvattu etelästä.	19.6.2003

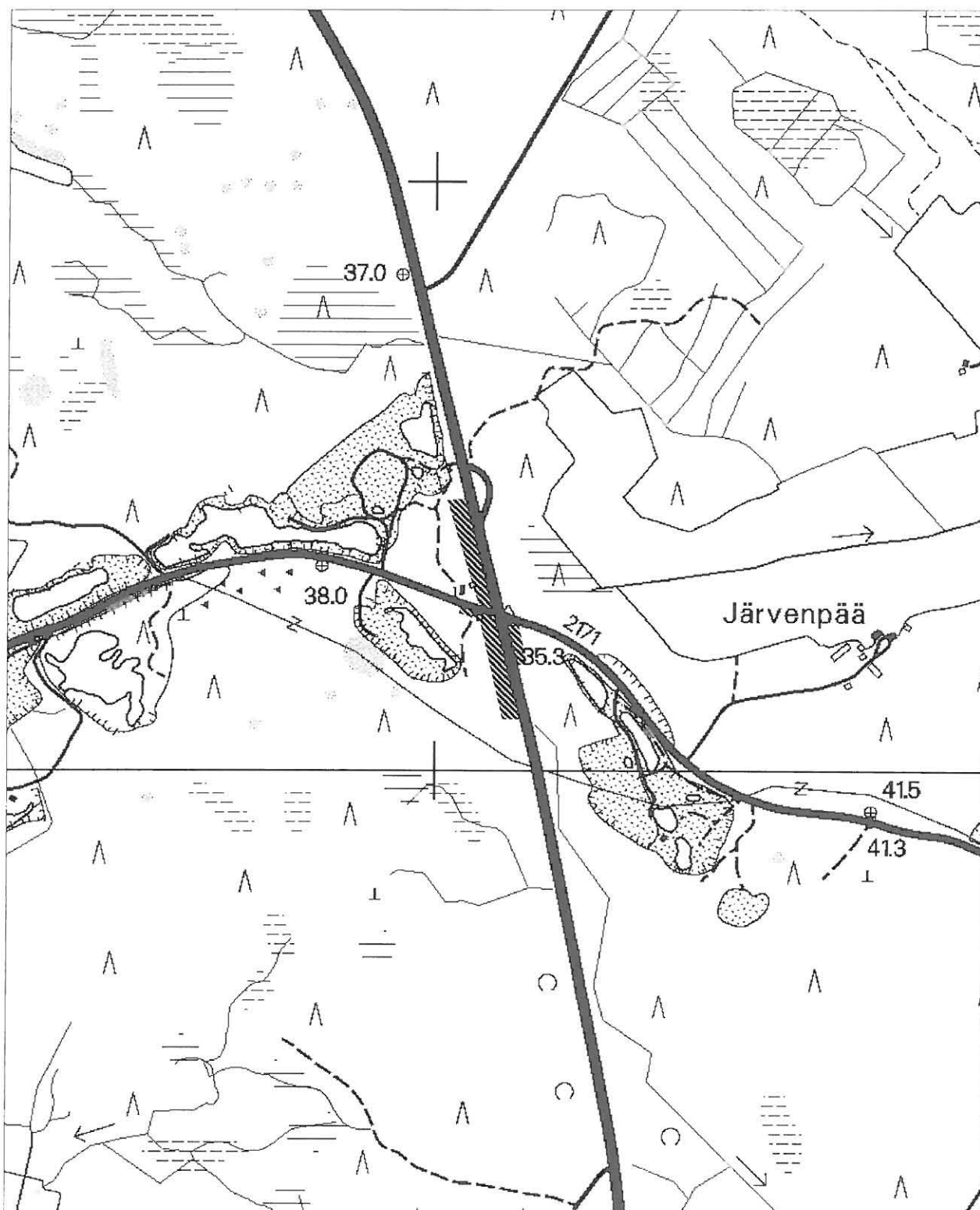
LIITE 3. Luettelo raporttiin liittyvistä diapositiiveista.

Numero	Kohde	Pvm
50967	Yleiskuva; Kämpän risteys, kuvattu kaakosta.	9.6.2003
50968	Yleiskuva; Kämpän risteys, kuvattu kaakosta.	9.6.2003
50969	Kaivausalue A, kuvattu luoteesta.	9.6.2003
50970	Työkuva; alue A, kuvattu etelästä.	9.6.2003
50971	Työkuva; koekuoppa A7, kuvattu kaakosta.	9.6.2003
50972	Koekuoppa A1 / kiveykset 1 ja 2 / taso 6, kuvattu luoteesta.	10.6.2003
50973	Koekuoppa A1 / kiveykset 1 ja 2 / taso 6, kuvattu koillisesta.	10.6.2003
50974	Koekuoppa A1 / kiveys 2 / taso 6, kuvattu luoteesta.	10.6.2003
50975	Koekuoppa A1 / kiveykset 1 ja 2 / taso 6, kuvattu kaakosta.	10.6.2003
50976	Yleiskuva; alue B, kuvattu etelästä.	11.6.2003
50977	Työkuva; alue B, kuvattu etelästä.	11.6.2003
50978	Työkuva; koekuoppa A14, kuvattu pohjoisesta.	11.6.2003
50979	Työkuva; koekuoppa A14, kuvattu luoteesta.	11.6.2003
50980	Kämpän Kaffetupa, kuvattu etelästä.	12.6.2003
50981	Koekuoppa A10 / taso 6, kuvattu lounaasta.	12.6.2003
50982	Koekuoppa A10 / taso 6, kuvattu lounaasta.	12.6.2003
50983	Koekuoppa A10 / itäprofiili, kuvattu lounaasta.	12.6.2003
50984	Koekuoppa A10 / itäprofiili, kuvattu lounaasta.	12.6.2003
50985	Koekuoppa A10 / itäprofiili, kuvattu lounaasta.	12.6.2003
50986	Koekuoppa A14, kuvattu lännestä.	16.6.2003
50987	Koekuoppa A14, kuvattu idästä.	16.6.2003
50988	Koekuoppa A14 / länsiprofiili, kuvattu idästä.	16.6.2003
50989	Koekuoppa A14 / länsiprofiili, kuvattu idästä.	16.6.2003
50990	Yleisötilaisuus 16.6.2003, kuvattu koillisesta.	16.6.2003
50991	Yleisötilaisuus 16.6.2003, kuvattu luoteesta.	16.6.2003
50992	Yleisötilaisuus 16.6.2003, kuvattu koillisesta.	16.6.2003
50993	Yleisötilaisuus 16.6.2003, kuvattu etelästä.	16.6.2003
50994	Yleiskuva; Kämpän risteys, kuvattu luoteesta.	17.6.2003
50995	Yleiskuva; Kämpän Kaffetupa, kuvattu kaakosta.	17.6.2003
50996	Työkuva; alue A, kuvattu koillisesta.	17.6.2003
50997	Ratapenkan pengerrystä; alue A, kuvattu kaakosta.	17.6.2003
50998	Työkuva; alue B, kuvattu kaakosta.	17.6.2003
50999	Alue A; kaivausalue tieltä katsottuna, kuvattu koillisesta.	17.6.2003
51000	Koekuoppa A1 / eteläprofiili, kuvattu pohjoisesta.	18.6.2003
51001	Koekuoppa A2 / länsiprofiili, kuvattu idästä.	18.6.2003
51002	Koekuoppa A5 / kiveys / taso 9, kuvattu koillisesta.	18.6.2003
51003	Koekuoppa A5 / kiveys / taso 9, kuvattu pohjoisesta.	18.6.2003
51004	Koekuoppa A5 / reikäkivi in situ, kuvattu pohjoisesta.	18.6.2003
51005	Koekuoppa A5 / reikäkivi in situ, kuvattu pohjoisesta.	18.6.2003
51006	Koekuoppa A5 / reikäkivi in situ, kuvattu pohjoisesta.	18.6.2003
51007	Koekuoppa A5 / pohjoisprofiili, kuvattu etelästä.	18.6.2003
51008	Työkuva; koeruutujen peittäminen, kuvattu etelästä.	18.6.2003

OTE PERUSKARTASTA 1132 12 KUIVALAHTI

MK 1:20 000

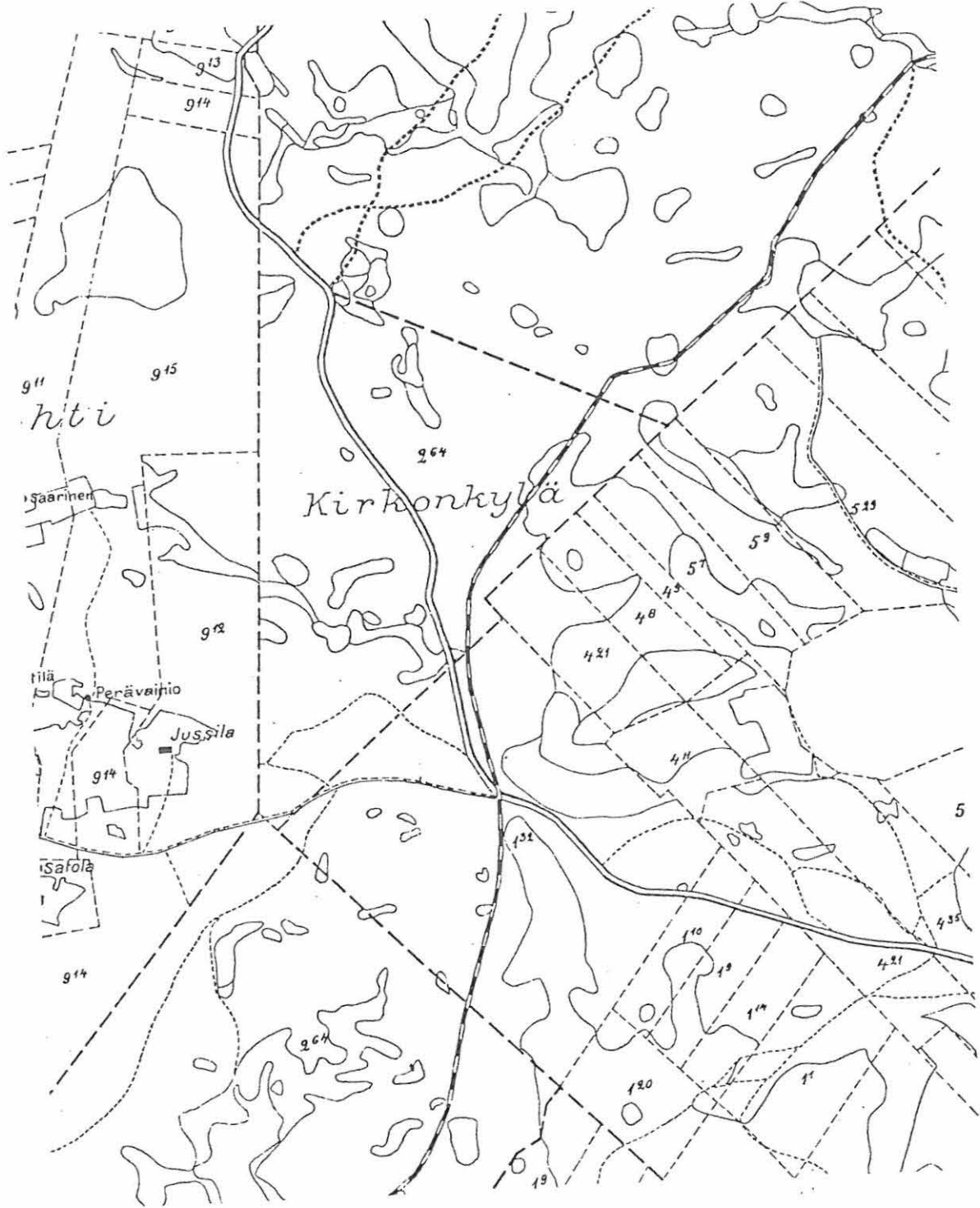

OTE PERUSKARTASTA 1132 12 KUIVALAHTI

MK 1:10 000

Tutkitut alueet

KOPIO PITÄJÄNKARTASTA, LEHTI IV:3/12

LIITE 7. Alueen A koeruutokuvaukset

Koeruutu 1

Koordinaatit: 120/102

Maakerrokset:

- 1) 0-38 cm täytemaa (soraa, asfaltinpaloja, kiviä, hiekkaa)
- 2) 2-3 cm alkuperäinen maanpinta / ohut turvekerros (34,46 m mpy)
- 3) vaalea hiekkamaa

Syvyys: 76 cm maanpinnasta

Löydöt: KM 33828:1-35 (keramiikka, kiviesineen katkelmia, hioinkiviä (?), kvartsikaavin, kvartsi- ja kivilaji-iskos, palanut luu)

Liitekartta 6

Koeruutu 2

Koordinaatit: 129/102

Maakerrokset:

- 1) 0-55/60 cm täytemaa (soraa, asfaltinpaloja, kiviä, hiekkaa, posliininen sähkötolpan eriste 59 cm maanpinnasta)
- 2) 5-10 cm alkuperäinen maanpinta / ohut turvekerros (34,37 m mpy)
- 3) vaalea hiekkamaa

Syvyys: 86 cm maanpinnasta

Löydöt: KM 33828:36-46 (kvartsi-, ja kivilaji-iskos, palanut luu)

Koeruutu 3

Koordinaatit: 129/107

Maakerrokset:

- 1) 0-75/78 cm täytemaa (soraa, asfaltinpaloja 60 cm maanpinnasta, kiviä, hiekkaa, lasia 65 cm maanpinnasta)
- 2) alkuperäinen maanpinta (33,97 m mpy)
- 3) vaalea hiekkamaa

Syvyys: 97 cm maanpinnasta

Löydöt: KM 33828:47-65 (keramiikka, kiviesineen katkelma, hioinkivi, kvartsi- ja kivilaji-iskos, palanut luu)

Koeruutu 4

Koordinaatit: 139/102

Maakerrokset:

- 1) 0-15 cm turvekerros
- 2) hiekkamaa, ylempänä keltaisempaa (n. 10 cm), alemmas päin mentäessä vaalenee

Syvyys: 41 cm maanpinnasta

Löydöt: KM 33828:66-79 (keramiikka, kvartsi- ja kivilaji-iskos, palanut luu)

Koeruutu 5

Koordinaatit: 139/107

Maakerrokset:

- 1) 0-75/80 cm täytemaa (soraa, asfaltinpaloja, kiviä, hiekkaa)
- 2) alkuperäinen maanpinta (33,94 m mpy)
- 3) tumma, likainen hiekkamaa (kulttuurikerros)

Syvyys: 107 cm maanpinnasta, ei kaivettu loppuun/puhtaaseen maahan, kuopan pohjalle levitettiin jätesäkki mahdollisia jatkotutkimuksia varten

Löydöt: KM 33828:80-104 (keramiikka, reikäkiven katkelma, kvartsikaavin, kvartsi- ja kivilaji-iskos, palanut luu)

Liitekartat 7 ja 8

Koeruutu 6

Koordinaatit: 149/101

Maakerrokset:

1) 0-10/12 cm turvekerros

2) hiekkamaa, ylempänä keltaisempaa (n. 10 cm), alemmas päin mentäessä vaalenee/harmaantuu

Syvyys: 40 cm maanpinnasta

Löydöt: KM 33828:105-116 (keramiikka, kvartsikaavin, kvartsi-iskos, palanut luu)

Koeruutu 7

Koordinaatit: 150/107

Maakerrokset:

1) 0-50 cm täytemaa (sora, hiekkaa, kiviä)

2) alkuperäinen maanpinta / ohut tumma humuspitoinen turvekerros (34,12 m mpy)

3) keltainen hiekkamaa

Syvyys: 72 cm maanpinnasta

Löydöt: KM 33828:117-125 (keramiikka, kvartsi- ja kivilaji-iskos, palanut luu)

Koeruutu 8

Koordinaatit: 157/106

Maakerrokset:

1) 2-3 cm turvekerros

2) vaalea hiekkamaa

Syvyys: 26 cm maanpinnasta

Löydöt: KM 33828:126-137 (keramiikka, kiviesineen katkelma?, kvartsi- ja kivilaji-iskos, palanut luu)

Koeruutu 9

Koordinaatit: 160/109

Maakerrokset:

1) 0-40 cm sekoittunut maa/turve (kuopan länsi-luoteisreunaan kasattu kuoritulta alueelta maata, kaakkoiskulmassa turvekerros vain muutama cm)

2) hiekkamaa

Syvyys: 40-60 cm maanpinnasta

Löydöt: KM 33828:138-151 (keramiikka, esineen katkelma?, kvartsikaavin?, kvartsi- ja kivilaji-iskos, palanut luu)

Koeruutu 10

Koordinaatit: 170/100,7

Maakerrokset:

1) 0-50/55 cm sekoittunut maa (hiekkaa, sora, kiviä)

2) sekoittuneen maakerroksen alaraja (34,14 m mpy)

3) keltainen hiekkamaa

Itäprofiilissa n. 55 cm maanpinnasta näkyvissä yläpäästään n. 50 cm leveä ja 25 cm syvä tumma likamaansekainen kuopanne.

Syvyys: 94 cm maanpinnasta

Löydöt: KM 33828:152-171 (keramiikka, kvartsi- ja kivilaji-iskos, palanut luu)

Liitekartat 9 ja 10

Koeruutu 11

Koordinaatit: 170/104

Maakerrokset:

1) 2-3 cm turvekerros

2) vaalea hiekkamaa

Syvyys: 37 cm maanpinnasta

Löydöt: KM 33828:172-183 (keramiikka, kvartsikaavin, kvartsi- ja kivilaji-iskos, palanut luu)

Koeruutu 12

Koordinaatit: 172/109

Maakerrokset:

1) 0-15/20 cm turvekerros

2) vaalea hiekkamaa, ei värieroja

Syvyys: 34 cm maanpinnasta

Löydöt: KM 33828:184-193 (keramiikka, kvartsi- ja kivilaji-iskos, palanut luu)

Koeruutu 13

Koordinaatit: 179/103

Maakerrokset:

1) 2-3 cm turvekerros

2) vaalea hiekkamaa

Syvyys: 47 cm maanpinnasta

Löydöt: KM 33828:194-206 (keramiikka, kvartsikaavin?, kvartsi- ja kivilaji-iskos, palanut luu)

Koeruutu/-oja 14

Koordinaatit: 179,5/109,5

Maakerrokset:

1) 0-15 cm turvekerros

2) Hiekkamaa

Syvyys: 111 cm maanpinnasta

Löydöt: KM 33828: 207-215 (keramiikka, kvartsi- ja kivilaji-iskos, palanut luu)

Liitekartta 11

Koeruutu 15

Koordinaatit: 189/104

Maakerrokset:

1) 2-3 cm turvekerros

2) vaalea hiekkamaa

Syvyys: 38 cm maanpinnasta

Löydöt: KM 33828:216-226 (keramiikka, kvartsi- ja kivilaji-iskos, palanut luu)

Koeruutu 16

Koordinaatit: 196/110

Maakerrokset:

1) 0-10/15 cm turvekerros

2) vaalea hiekkamaa

Syvyys: 60 cm maanpinnasta

Löydöt: ei löytöjä

Koeruutu 17

Koordinaatit: 200/104

Maakerrokset:

1) 2-3 cm turvekerros

2) vaalea hiekkamaa

Syvyys: 33 cm maanpinnasta

Löydöt: KM 33828:225-226 (kvartsi- ja kivilaji-iskos)

Koeruutu 18

Koordinaatit: 209/105

Maakerrokset:

1) 2-3 cm turvekerros

2) vaalea hiekkamaa

Syvyys: 22 cm maanpinnasta

Löydöt: KM 33828: 227-237 (keramiikka, kvartsi- ja kivilaji-iskos, palanut luu)

Koeruutu 19

Koordinaatit: 210/110

Maakerrokset:

1) 0-20/40 cm turvekerros (turvekerroksen paksuus vaihteli; maata kasattu kuopan reunaan)

2) vaalea hiekkamaa

Syvyys: 45 cm maanpinnasta

Löydöt: KM 33828: 238-243 (keramiikka, kvartsi- ja kivilaji-iskos, palanut luu)

Koeruutu 20

Koordinaatit: 219/105

Maakerrokset:

1) 2-3 cm turvekerros

2) vaalea hiekkamaa

Syvyys: 28 cm maanpinnasta

Löydöt: KM 33828: 244-246 (keramiikka, kvartsi-iskos, palanut luu)

Koeruutu 21

Koordinaatit: 219/112

Maakerrokset:

1) 0-20 cm turvekerros

2) vaalea hiekkamaa

Syvyys: 60 cm maanpinnasta

Löydöt: KM 33828: 247-258 (keramiikka, kvartsi- ja kivilaji-iskos, palanut luu)

Koeruutu 22

Koordinaatit: 239/113

Maakerrokset:

1) 0-40 cm soran- ja turpeensekainen sekoittunut maa

2) alkuperäinen maanpinta (34,02 m mpy)

2) vaalea hiekkamaa

Syvyys: 70 cm maanpinnasta

Löydöt: KM 33828: 259-260 (kvartsi- ja kivilaji-iskos)

Eurajoki Etukämpä (KM 33828) / Kaisa Lehtonen 2003 (koekaivaus)

Peruskoordinaatit: p = 680663, i = 321634, z = 33-35.

Luuanalyysi 12.3.2004 Pirkko Ukkonen

Koekaivauksen aineisto oli melko pieni, mutta verraten hyvin säilynyt. Luiden palamisastetta kuvaava väri vaihteli harmahtavasta aivan valkoiseen eli täysin palaneeseen. Koeruutujen (267, 270) luut olivat selvästi kellertäviä.

Koekaivauksen aineistosta määritettiin yhteensä **180** fragmenttia, jotka jakautuivat seuraavasti:

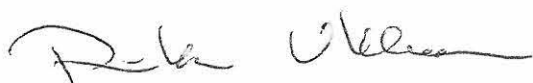
Laji	Fr. määrä	MNI*
<i>Martes martes</i> (näätä)	1	1
Phocidae (hylkeet)	58	1
Mammalia (Mesom.) (keskikokoiset nisäkkäät)	12	
Mammalia (nisäkkäät)	2	73
Aves (linnut)	1	1
<i>Gadus morhua</i> (turska)	3	1
<i>Esox lucius</i> (hauki)	48	8
<i>Perca fluviatilis</i> (ahven)	10	3
<i>Coregonus</i> sp. (siiat)	2	1
Cyprinidae (särkikalat)	2	1
Teleostei (kalat)	41	106
Yhteensä	180	180

* vähimmäisyksilömäärä

Aineisto muistutti Eurajoen Etukämpästä aiemmin analysoitua aineistoa (KM 17274; luuanalyysi Mikael Fortelius 1980). Lajisto oli pienempi, mikä selittyy pitkälle aineistojen kokoerolla. Hylkeet dominoivat aineistoa selvästi, joten Eurajoen Etukämpän Kiukaisten kulttuuriin kuuluvan asuinpaikan pyyntikulttuuria voidaan pitää erikoistuneena ja melko yksipuolisena.

Eurajoen Etukämpän vuoden 2003 aineistojen luuanalyysistä on käsitelty tarkemmin varsinaisen kaivauksen (KM 34005) analyysiraportissa.

Luiden joukossa oli yksi työstetty kappale (55) ja kaksi reikää (93, 267).

EURAJOKI ETUKÄMPPÄ Kaisa Lehtonen 2003: palaneet luut.						
Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus 6.6.-19.6.2003.						
Ajoitus: Kiukaisten kulttuuri.						
KM 33828						
no	X	Y	krs	kpl	luu	laji
5	120	102	4	1	cuboideum dex. fr.	Phocidae
5	120	102	4	1	trapezoideum dex.*	Phocidae
5	120	102	4	1	mc IV sin. prox. fr.*	Phocidae
5	120	102	4	1	phal. 1 prox. fr.	Phocidae
5	120	102	4	1	phal. 1 excl. prox. epiph.	Phocidae
5	120	102	4	1	phal. 2 prox. fr.	Phocidae
5	120	102	4	1	phal. 3 prox. fr.	Phocidae
5	120	102	4	1	dentale dex. ant. fr.*	Esox lucius
5	120	102	4	1	palatinum fr.	Esox lucius
5	120	102	4	2	vertebra fr.	Teleostei
5	120	102	4	1	lepidotrichia prox. fr.	Teleostei
14	120	102	5	1	cranium, squamosum sin. fr.*	Phocidae
14	120	102	5	1	astragalus dex. fr.	Phocidae
14	120	102	5	2	phal. 1/2 diaph. fr.	Phocidae
14	120	102	5	1	parasphenoideum fr.*	Esox lucius
14	120	102	5	1	maxillare sin./dex. fr.	Cyprinidae
14	120	102	5	2	vertebra fr.	Teleostei
14	120	102	5	1	lepidotrichia prox. fr.	Teleostei
20	120	102	6	1	dentale sin. ant. fr.*	Esox lucius
22	120	102	6	1	phal. 2 dist. fr.	Phocidae
22	120	102	6	1	vertebra fr.	Perca fluviatilis
22	120	102	6	2	vertebra fr.	Teleostei
26	120	102	7	1	quadratum sin. fr.*	Esox lucius
26	120	102	7	2	vertebra fr.	Teleostei
30	120	102	7	1	mt I sin. prox. fr.*	Phocidae
30	120	102	7	1	phal. 1 dist. fr.	Phocidae
30	120	102	7	1	phal. 2 prox. epiph.	Phocidae
30	120	102	7	1	phal. 1/2 diaph. fr.	Phocidae
30	120	102	7	1	os sesamoideus	Phocidae
30	120	102	7	1	dentale dex. ant. fr.*	Perca fluviatilis
30	120	102	7	1	vertebra fr.	Teleostei
35	120	102	8	1	vertebra fr.	Gadus morhua
35	120	102	8	1	vertebra fr.	Teleostei
39	129	102	5	-		
43	129	102	6	1	dentale sin. ant. fr.*	Esox lucius
44	129	102	7	1	mc V sin. prox. fr.*	Phocidae
44	129	102	7	1	phal. 1 prox. epiph.	Phocidae
46	129	102	8	1	magnum sin.*	Phocidae
46	129	102	8	1	mt IV dex. dist. epiph.	Phocidae
46	129	102	8	1	phal. 1 prox. epiph. fr.	Phocidae
46	129	102	8	1	phal. 1/2 dist. epiph.	Phocidae
51	129	109	5	1	phal. 2 prox. fr.	Phocidae
51	129	109	5	1	phal. 1/2 diaph. fr.	Phocidae
55	129	109	7	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
55	129	109	7		TYÖSTETTY KAPPALE	
62	129	109	8	1	costa cartil. fr.	Phocidae
62	129	109	8	1	dentale dex. ant. fr.*	Esox lucius
62	129	109	8	1	dentale sin. ant. fr.*	Perca fluviatilis
62	129	109	8	1	vertebra fr.	Coregonus sp.

62	129	109	8	2	vertebra fr.	Teleostei
65	129	109	9	1	dentale fr.	Esox lucius
70	139	102	0	1	vertebra fr.	Esox lucius
76	139	102	1	1.	mc/mt dist. fr.	Phocidae
76	139	102	1	1	phal. 3 dist. fr.	Phocidae
76	139	102	1	1	vomer fr.	Gadus morhua
76	139	102	1	1	dentale dex. ant. fr.*	Esox lucius
76	139	102	1	2	dentale fr.	Esox lucius
76	139	102	1	1	palatinum fr.	Esox lucius
76	139	102	1	1	quadratum sin. fr.*	Esox lucius
76	139	102	1	1	parasphenoideum fr.*	Esox lucius
76	139	102	1	1	angulare sin.*	Esox lucius
76	139	102	1	2	vertebra fr.	Teleostei
76	139	102	1	1	lepidotrichia prox. fr.	Teleostei
76	139	102	1	1	costa/lepidotrichia fr.	Teleostei
79	139	102	2	1	costa prox. fr.	Mammalia (Mesom.)
79	139	102	2	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
79	139	102	2	1	articulare dex. fr.*	Esox lucius
79	139	102	2	1	vertebra fr.	Coregonus sp.
79	139	102	2	4	vertebra fr.	Teleostei
83	139	107	5	-		
85	139	107	7,5-8,5	1	vomer fr.	Esox lucius
85	139	107	7,5-8,5	1	lepidotrichia prox. fr.	Cyprinidae
93	139	107	8,5-9,5	1	cranium, bulla tymp. fr.	Phocidae
93	139	107	8,5-9,5	1	mc l dex. dist. fr.*	Phocidae
93	139	107	8,5-9,5	1	phal. 1/2 excl. prox. epiph.	Phocidae
93	139	107	8,5-9,5	1	dentale sin. ant. fr.*	Esox lucius
93	139	107	8,5-9,5	1	dentale dex. ant. fr.*	Esox lucius
93	139	107	8,5-9,5	1	dentale sin. ant. fr.*	Perca fluviatilis
93	139	107	8,5-9,5	1	quadratum sin. fr.*	Perca fluviatilis
93	139	107	8,5-9,5	1	vertebra	Teleostei
93	139	107	8,5-9,5		REIKÄ?	
99	139	107	8,5-9,6	1	phal. 1 prox. epiph.	Phocidae
99	139	107	8,5-9,6	1	vertebra, proc. art.	Mammalia (Mesom.)
99	139	107	8,5-9,6	1	coracoideum dex. fr.	Aves
99	139	107	8,5-9,6	1	quadratum sin. fr.*	Perca fluviatilis
99	139	107	8,5-9,6	1	costa/lepidotrichia fr.	Teleostei
104	139	107	9,5 ->	1	phal. 2	Phocidae
104	139	107	9,5 ->	1	phal. 1/2 dist. fr.	Phocidae
104	139	107	9,5 ->	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
104	139	107	9,5 ->	1	dentale sin. ant. fr.*	Esox lucius
104	139	107	9,5 ->	1	vomer*	Esox lucius
104	139	107	9,5 ->	1	vomer fr.	Esox lucius
104	139	107	9,5 ->	1	palatinum fr.	Esox lucius
104	139	107	9,5 ->	1	angulare sin.*	Esox lucius
104	139	107	9,5 ->	1	dentale dex. ant. fr.*	Perca fluviatilis
104	139	107	9,5 ->	1	costa/lepidotrichia fr.	Teleostei
110	149	101	0	1	mc diaph. fr.	Phocidae
110	149	101	0	1	phal. 1 prox. fr.	Phocidae
110	149	101	0	1	phal. 2 prox. fr.	Phocidae
110	149	101	0	1	phal. 2 dist. fr.	Phocidae
110	149	101	0	1	phal. 3 fr.	Phocidae
110	149	101	0	1	vertebra, proc. art.	Mammalia (Mesom.)
110	149	101	0	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
110	149	101	0	1	praemaxillare dex. fr.	Gadus morhua
110	149	101	0	1	dentale sin. ant. fr.*	Esox lucius

110	149	101	0	1	parasphenoideum fr.*	Esox lucius
110	149	101	0	1	vertebra fr.	Esox lucius
110	149	101	0	1	vertebra fr.	Perca fluviatilis
115	149	101	1	1	mc dist. fr.	Phocidae
115	149	101	1	1	dentale fr.	Esox lucius
115	149	101	1	2	dentale, dens	Esox lucius
115	149	101	1	1	palatinum sin. ant. fr.*	Esox lucius
115	149	101	1	2	palatinum fr.	Esox lucius
115	149	101	1	4	vertebra fr.	Teleostei
116	149	101	2	1	dentale sin. ant. fr.*	Esox lucius
116	149	101	2	1	dentale dex. ant. fr.*	Perca fluviatilis
116	149	101	2	1	quadratum sin. fr.*	Perca fluviatilis
119	150	107	5	-		
124	150	107	6	1	cranium, temporale sin. fr.	Phocidae
125	150	107	7	-		
128	157	106	0	-		
132	157	106	1	-		
135	157	106	2	1	cranium bulla tymp. fr.	Phocidae
135	157	106	2	1	phal. 1/2 dist. fr.	Phocidae
135	157	106	2	1	vertebra, corpus vert. epiph. fr.	Mammalia
135	157	106	2	1	dentale, dens	Esox lucius
135	157	106	2	1	maxillare sin. ant. fr.*	Esox lucius
137	157	106	3	1	articulare sin. fr.*	Esox lucius
141	160	109	1			
146	160	109	2	-		
151	160	109	3	-		
154	170	100,7	2	1	phal. 2 dist. fr.	Phocidae
158	170	100,7	3	-		
161	170	100,7	4	1	phal. 1 dist. fr.	Phocidae
165	170	100,7	5 ja 6	1	costa prox. fr.	Phocidae
165	170	100,7	5 ja 6	1	articulare sin. fr.*	Esox lucius
165	170	100,7	5 ja 6	1	vertebra fr.	Teleostei
168	170	100,7	7	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
168	170	100,7	7	1	articulare dex. fr.*	Esox lucius
168	170	100,7	7	1	vertebra fr.	Teleostei
168	170	100,7	7	1	costa/lepidotrichia fr.	Teleostei
171	170	100,7	8	-		
175	170	104	0	1	cranium, squamosum sin./dex. fr.	Phocidae
175	170	104	0	1	dentale, dens	Esox lucius
180	170	104	1	1	dentale fr.	Esox lucius
180	170	104	1	1	quadratum sin. fr.*	Esox lucius
180	170	104	1	4	vertebra fr.	Teleostei
183	170	104	2	1	phal. 1/2 dist. fr.	Phocidae
183	170	104	2	1	lepidotrichia prox. fr.	Teleostei
186	172	109	0	-		
190	172	109	1	1	phal. 1/2 dist. fr.	Phocidae
193	172	109	2	1	phal. 1 prox. epiph.	Phocidae
193	172	109	2	1	phal. 2 prox. fr.	Phocidae
196	179	103	0	1	phal. 3 prox. fr.	Phocidae
201	179	103	1 - 2,5	1	mc/mt dist. fr.	Martes martes
201	179	103	1 - 2,5	1	dentale sin. ant. fr.*	Esox lucius
201	179	103	1 - 2,5	1	dentale fr.	Esox lucius
204	179	103	2,5-3,5	-		
206	179	103	4	1	costa/lepidotrichia fr.	Teleostei
210	179,5	109,5	2	3	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
212	179,5	109,5	2	1	cranium, bulla tymp. fr.	Phocidae

212	179,5	109,5	2	1	phal. 1 prox. epiph.	Phocidae
214	179,5	109,5	3	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
219	189	104	1	1	phal. 3 fr.	Phocidae
223	189	104	2	-		
224	189	104	3	-		
231	209	105	0	1	vertebra fr.	Teleostei
235	209	105	1	1	scapho-lunare sin. fr.*	Phocidae
235	209	105	1	1	mt II sin. diaph. fr.	Phocidae
235	209	105	1	1	vertebra, corpus vert. epiph. fr.	Mammalia
235	209	105	1	1	angulare sin.*	Esox lucius
235	209	105	1	1	vertebra fr.	Teleostei
237	209	105	2	1	dentale sin. ant. fr.*	Esox lucius
237	209	105	2	1	parasphenoideum fr.*	Esox lucius
241	210	110	3	-		
243	210	110	4	-		
246	219	105	0	-		
249	219	112	0	1	radius dex. prox. fr.	Phocidae
252	219	112	1	1	vertebra fr.	Teleostei
256	219	112	2	-		
258	219	112	3	-		
263	469	109	2	-		
265	484	109	1	-		
266	499	105	3	-		
267	Koeruutu 12		1		REIKÄ?	
270	Koeruutu 12		2	-		
271	Koeruutu 12		3	-		

Kaisausalue A, kuvattu etelästä.

127789

Koivuuden A1 kivessä, kuvattu
kallista.

127794

Koivuuden A1 kivessä, kuvattu
kaakosta.

127792

K. Juhonen

Koivuuden A1 kivestä, kuvattiin
luokasta.

127793

Työhuone; Marko Pitkären
käsivarsi koetta, kuvattiin
pohjainta.

127795

Yleiskuva Kämpän risteyksestä,
kuvattiin kaalista.

127796

Eurajoki Etukämpä 2003

Kaisausalue B, kuvattiin kaakosta

127797

Kaisausalue B, Johanna
Männistö kaisamassa kokuoppaa,
kuvattiin etelästä.

127798

Kämpän Kaffetupa, jonka
takana kaisausalue A, kuvattiin
kaakosta.

127799

K. Siltanen

Eurajoki Etukämpä 2003

Koivu A10, kuvattu lounasta

127800

Koivu A10, kuvattu luestä.

127801

Koivu A10 itäpuolelta,
kuvattu lännestä.

127802

K. dehtonen

Euraajoki Etukämppeä 2003

Koskenkummun A10 itäprofiili,
kuvaattu lännestä.

127803

Koskenkummun A10 itäprofiili,
kuvaattu lännestä.

127804

Koskenkummun A14 luoteispääty,
kuvaattu koillisesta.

127806

K. Siltanen

Euraajoki Etuskämppe 2003

Koivuuden A2 länsiprofiili,
kuvattu idästä.

127807

Koivuuden A5, reikäkivi in
ritu, kuvattu kaakosta.

127808

Koivuuden A5, reikäkivi in
ritu, kuvattu luestä.

127809

K. Nehtonen

Eurajoki Etukämpy 2003

Koivu A10, reikäkivi in situ, kuvattu luotista.

127810

Koivu A10, reikäkivi in situ, kuvattu luotista.

127811

Koivu A5 pohjoisprofiili, kuvattu tilasta.

127812

K. Lehtonen

EURAJOKI ETUKÄMPPÄ

Kaisa Lehtonen 2003

Yleiskartta
MK 1:1000
Korkeudet m mpy
Karttapohja Tiehallinnon suunnitelma-
kartta: valtatie 8 parantaminen
Kämpän liittymän kohdalla

Piirt. Taina Pietikäinen

■ A1 Koekuoppa ja koekuopan numero

140
120
A-alueen peruslinja

480
460
B-alueen peruslinja

1040
1020
C-alueen peruslinja

--- Haltuunottoraja

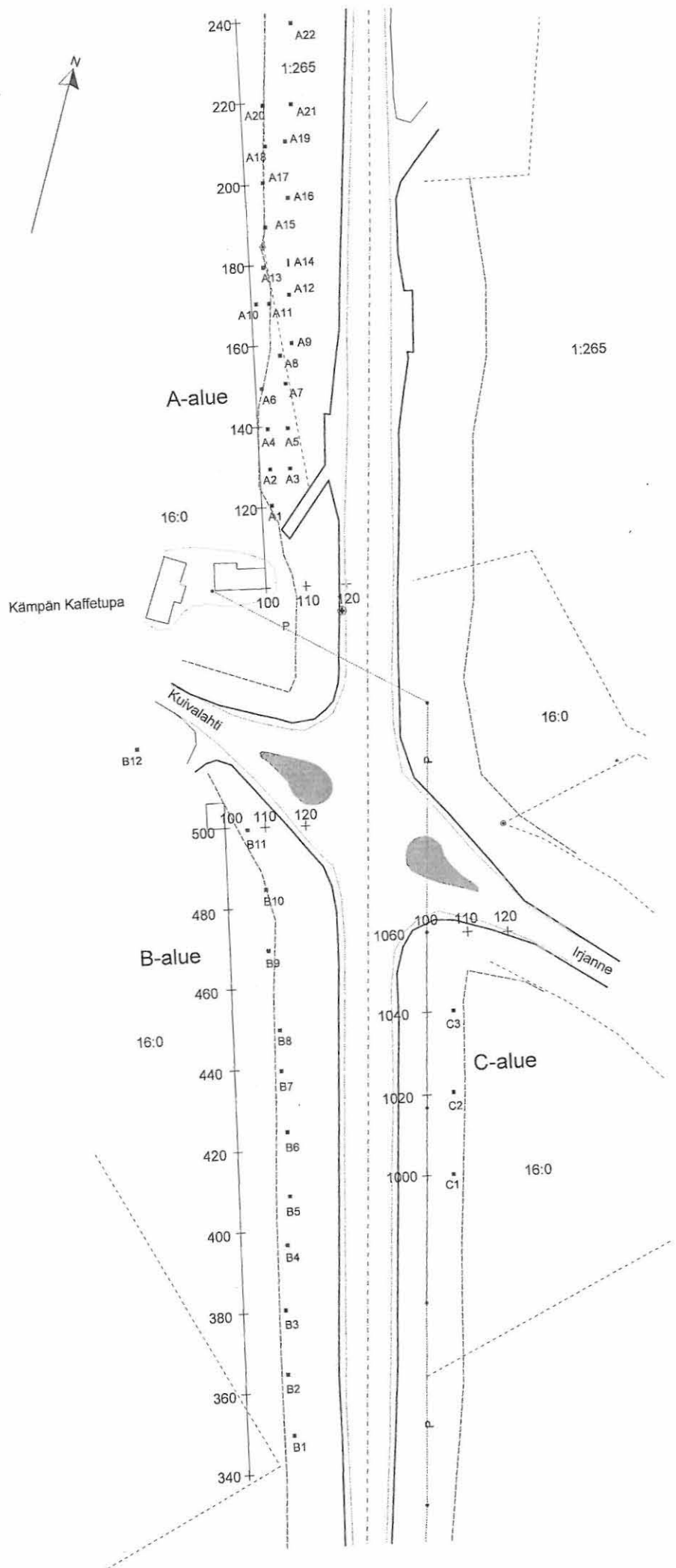
--- Puhelinjohto ja -pylväs

--- Rajapyykki ja kiinteistöraja

16:0 --- Kiinteistörekisteritunnus

||| Valtatie 8 suunniteltu uusi tielinja

⊕ Koetutkimuksen kiintopiste 35,01 m mpy

EURAJOKI ETUKÄMPPÄ Kaisa Lehtonen 2003

A-alueen yleiskartta
MK 1:500
Korkeudet m mpy

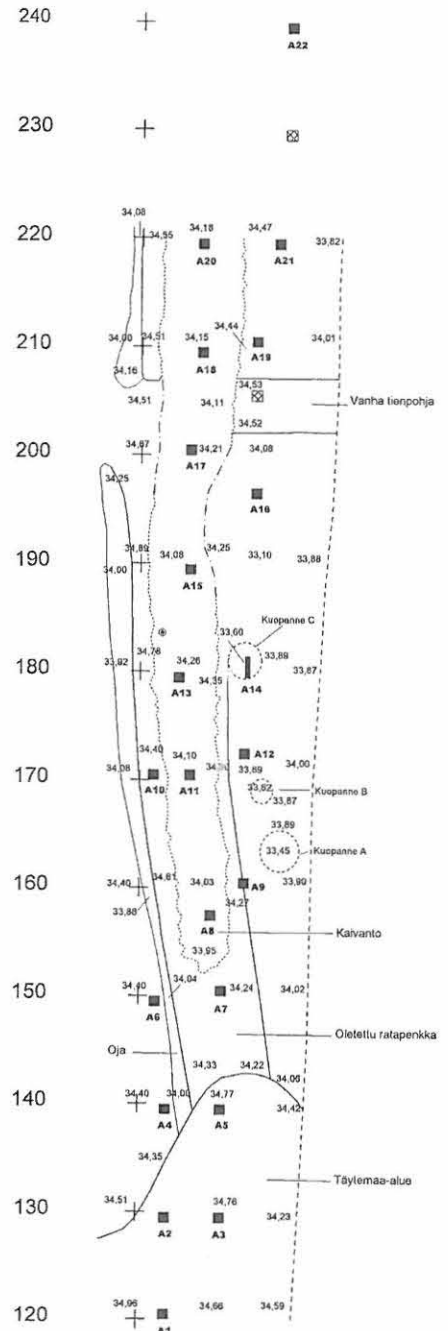
Piirt. Taina Pietikäinen

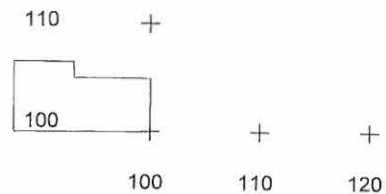
- Koekuoppa ja koekuopan numero
- Aloitettu koekuoppa, ei kaivettu loppuun
- Koordinaattipiste
- Töyräs tai penkka
- Oja
- Kaivanto
- Tienpenkka
- Raja epäselvä
- Kuopanne
- Vaaitusluku m mpy

0 25 m

Kämpän
Kaffetupa

EURAJOKI ETUKÄMPPÄ

Kaisa Lehtonen 2003

A-alueen koekuoppien vaatukset
MK 1:250
Korkeudet m mpy

Piirt. Taina Pietikäinen

■ Koekuoppa, koekuopan numero
ja koordinaatit
A1
120/102

100 + Koordinaattipiste
100

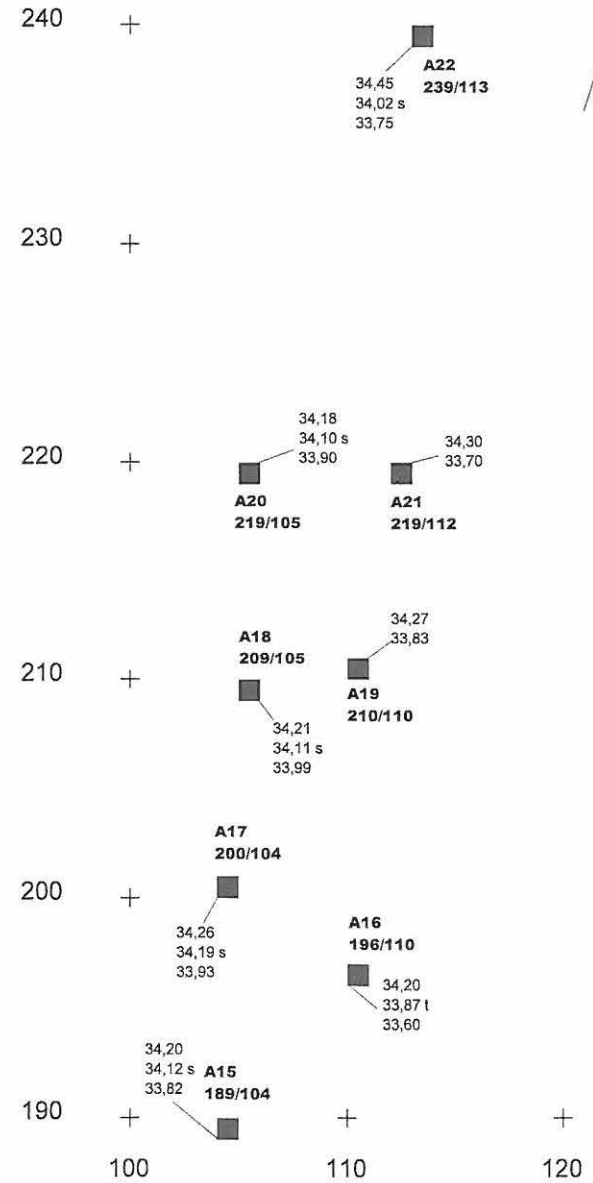
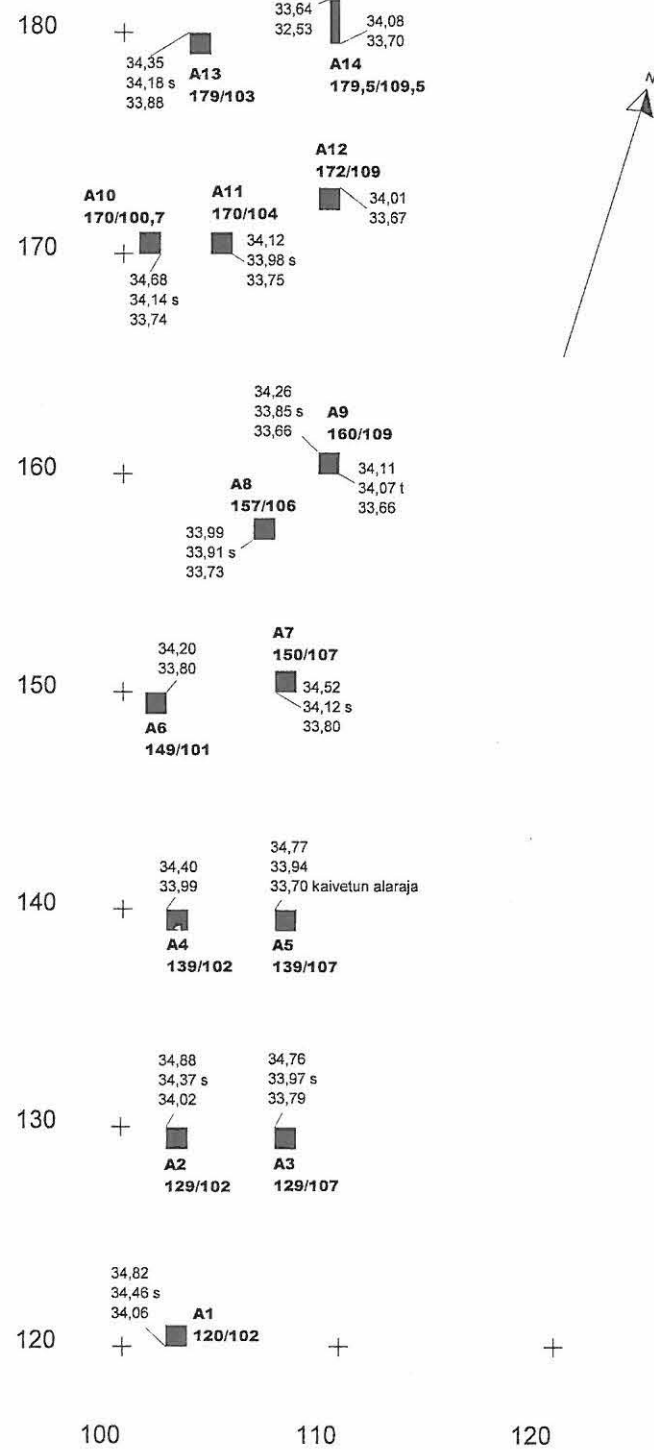
34,4
33,99 Koekuopan pinta ja pohja m mpy

33,99
33,91 s
33,73 Koekuopan pinta ja pohja sekä
sekoittuneen maakerroksen
alaraja (s) m mpy

34,11
34,07 t
33,66 Koekuopan pinta ja pohja sekä
turvekerroksen alaraja (t) m mpy

0 12,5 m

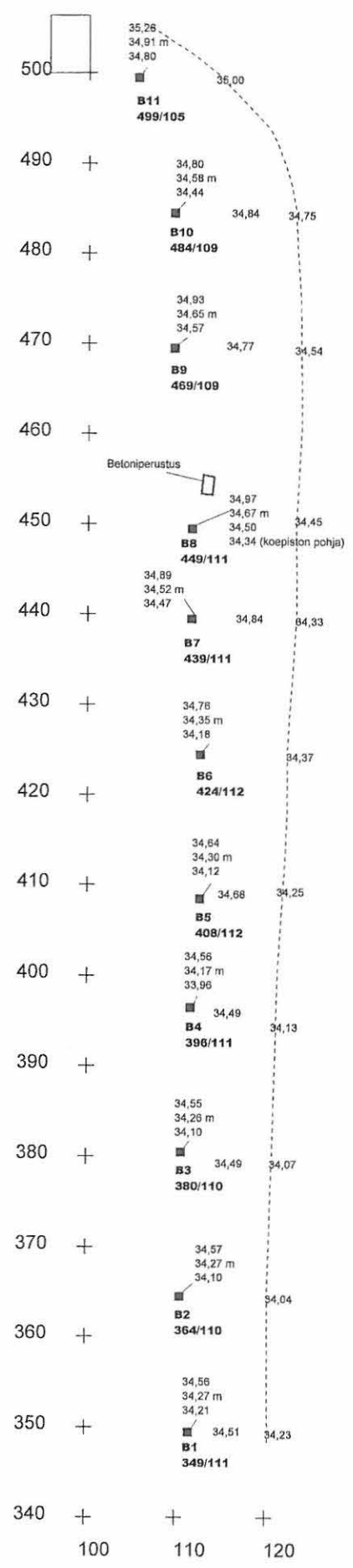
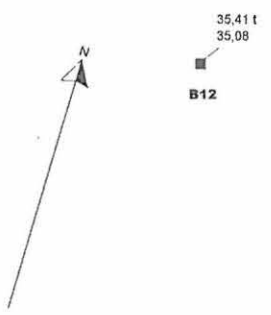
EURAJOKI ETUKÄMPPÄ Kaisa Lehtonen 2003

B-alueen yleiskartta ja
koekuoppien vaaitukset
MK 1:500
Korkeudet m mpy

Piirt. Taina Pietikäinen

- Koekuoppa, koekuopan numero ja koordinaatit
- B1**
349/111
- 500 + Koordinaattipiste
- 100
- 34,64 Koekuopan pinta ja pohja sekä multakerroksen alaraja (m) m mpy
- 34,30 m
- 34,12
- 35,52 Koekuopan pinta ja pohja sekä turvekerroksen alaraja (t) m mpy
- 35,41 t
- 35,08

--- Tienpenkka

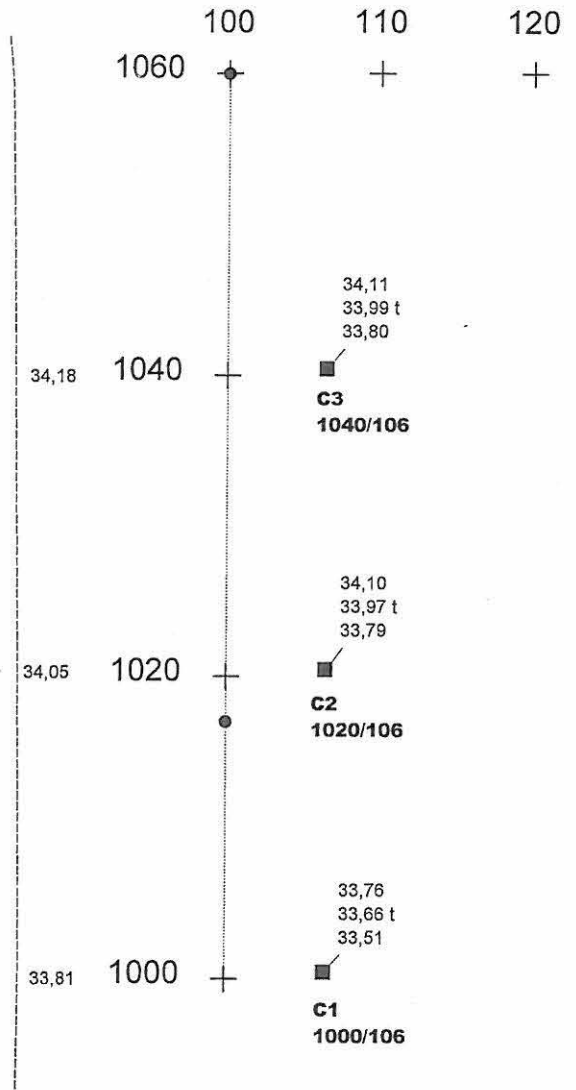
EURAJOKI ETUKÄMPPÄ Kaisa Lehtonen 2003

C-alueen koekuoppien
vaaitukset
MK 1:500
Korkeudet m mpy

Piirt. Taina Pietikäinen

- Koekuoppa, koekuopan numero ja koordinaatit
- C1**
1000/106
- 100
- 1060 + Koordinaattipiste
- 34,11 Koekuopan pinta ja pohja
33,99 t sekä turvekerroksen
33,80 alaraja (t) m mpy
- Puhelinjohto ja -pylväs
- Tienpenkka

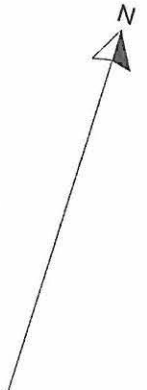
0 25 m

EURAJOKI ETUKÄMPPÄ

Kaisa Lehtonen 2003

Alue A
Koekuoppa A1 (120 / 102)
Yksityiskohtakartta kiveyksestä
MK 1:10
Korkeudet m mpy

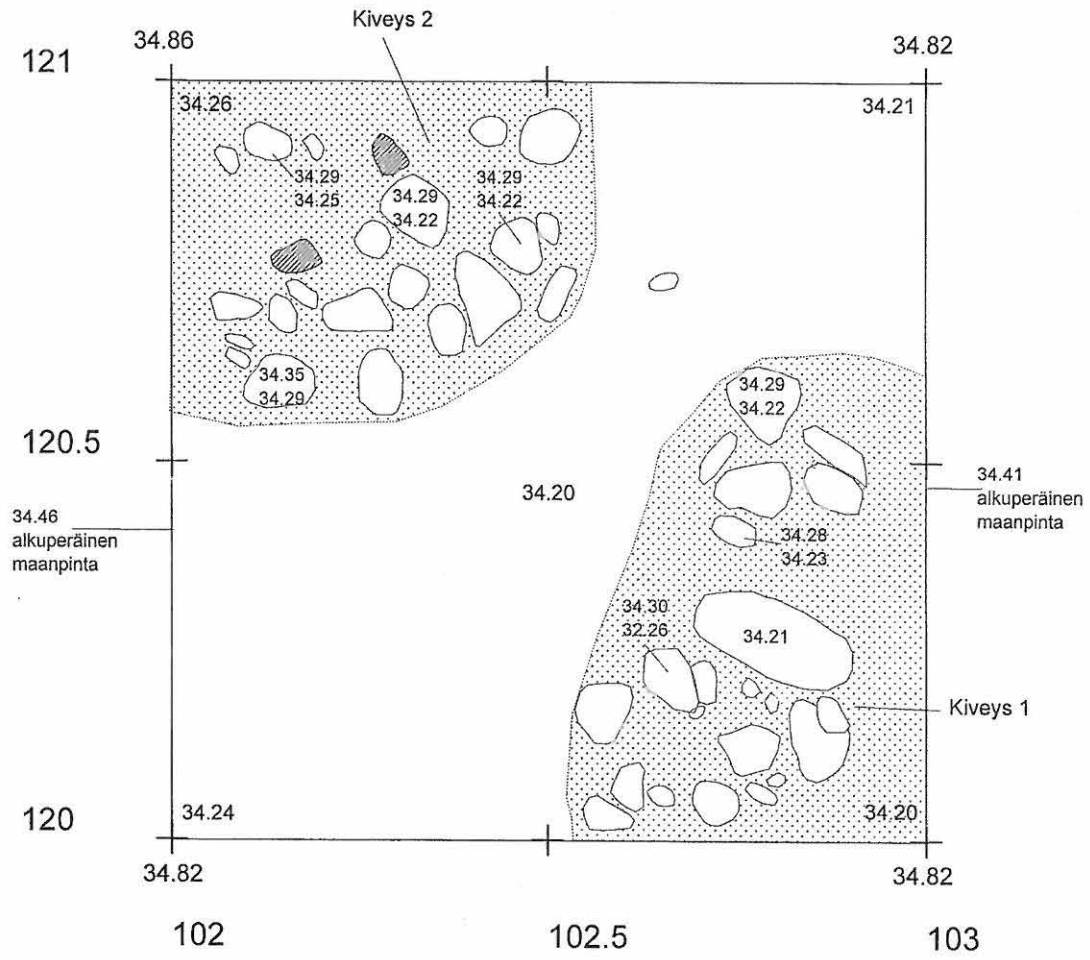
Piirt. Taina Pietikäinen

- 120 + Koordinaattipiste
- 102
- Kivi: pinta ja pohja m mpy
- Mahdollinen kiviesine
- Keltainen hiekka
- Vaalea hiekka

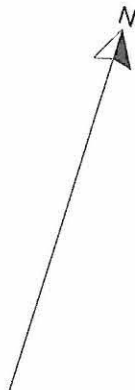
0 0,5 m

EURAJOKI ETUKÄMPPÄ Kaisa Lehtonen 2003

Alue A
Koekuoppa A5 (139 / 107)
Yksityiskohtakartta kiveyksestä
MK 1:10
Korkeudet m mpy

Piirt. Taina Pietikäinen

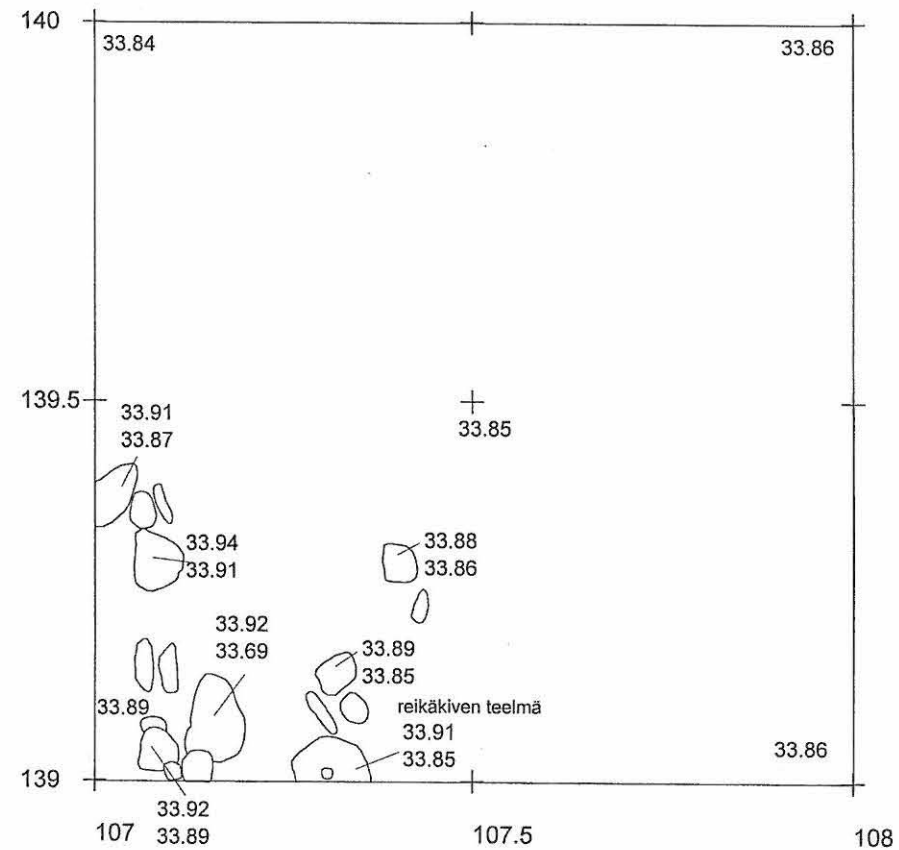
139 + Koordinaattipiste
107

 Kivi: pinta ja pohja m mpy

 Vaalea hiekka

0 0,5 m

EURAJOKI
ETUKÄMPPÄ
Kaisa Lehtonen 2003

Alue A
Koekuoppa A5 (139 / 107)
Länsi- ja pohjoisprofiilit
MK 1:20
Korkeudet m mpy

Piirt. Taina Pietikäinen

139/107

Koordinaattipiste

Täyttömaakerros, jossa asfalttia

Maatunut turvekerros

Karkea, soran sekainen hiekka

Punainen, karkea hiekka

Vaalea hiekka

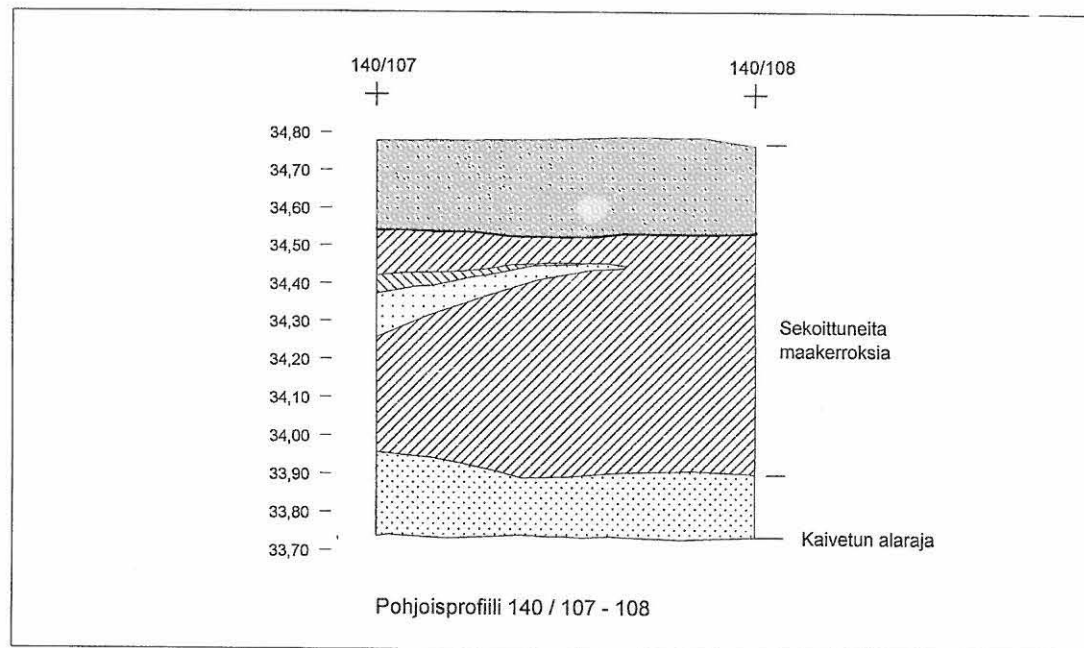
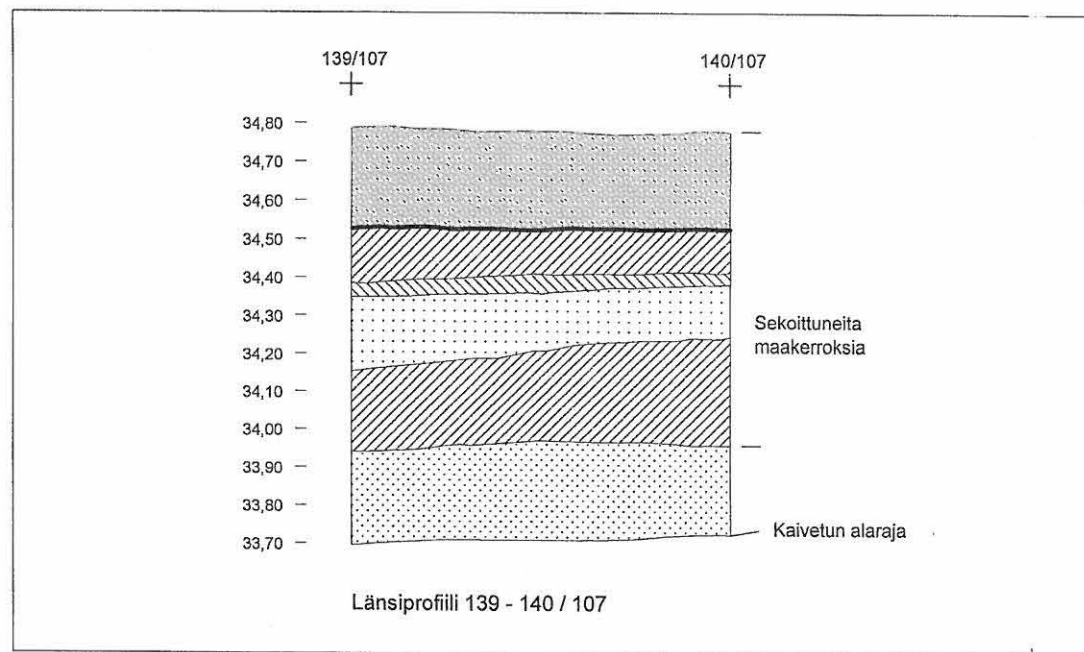

Keltainen hiekka

0

1 m

EURAJOKI
ETUKÄMPPÄ
Kaisa Lehtonen 2003

Alue A
Koekuoppa A10 (170 / 100,70)
Taso n. 60 cm maanpinnasta
MK 1:20
Korkeudet m mpy

Piirt. Taina Pietikäinen

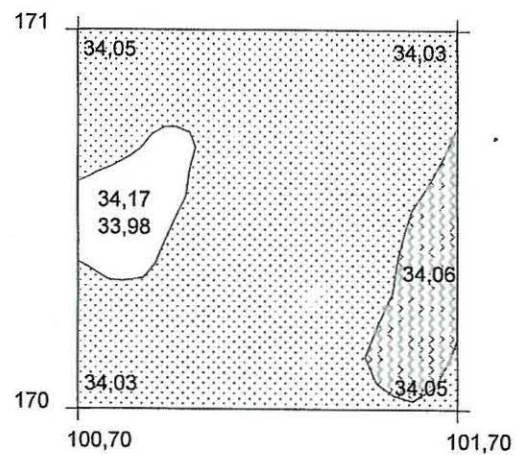

170 + Koordinaattipiste
100,70

34,17
33,98 Kivi: pinta ja pohja m mpy

 Keltainen hiekka

 Tumman likamaan sekainen hiekka

0

1 m

EURAJOKI ETUKÄMPPÄ

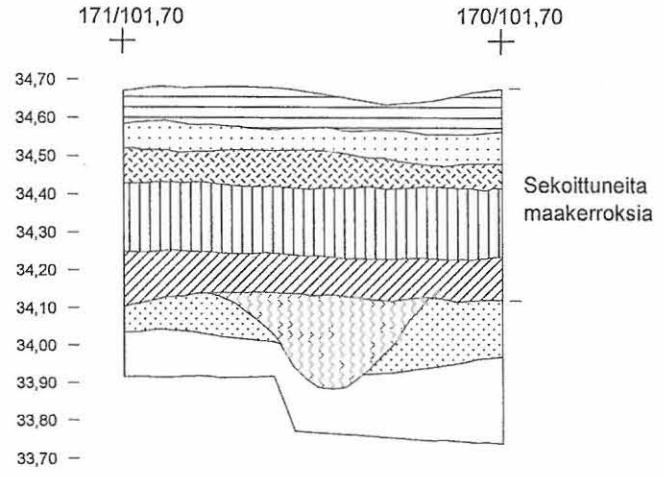
Kaisa Lehtonen 2003

Alue A
 Koekuoppa A10 (170 / 100,70)
 Itäprofiiliprofiili 170 - 171 / 101,70
 MK 1:20
 Korkeudet, m mpy

Piirt. Taina Pietikäinen

171/101,70
 + Koordinaattipiste

	Turvekerros		Soran sekainen hiekka
	Vaalea sekoittunut hiekka		Keltainen hiekka
	Kivinen sora		Tumman likamaan sekainen hiekka
	Laikukas hiekka		Vaalea puhdas hiekka

EURAJOKI
ETUKÄMPPÄ
Kaisa Lehtonen 2003

Koekuoppa 14
Länsiprofiili 179,50 - 181,50 / 109,50
MK 1:20
Korkeudet m mpy

Piirt. Taina Pietikäinen

179,5/109,5

- + Koordinaattipiste
- Turvekerros
- Keltainen hiekka, joka vaalenee
alaspäin mentäessä ilman selvää rajaa
- Tumma, hiekan ja humuksen sekainen maa
- Tumma, hiekan ja humuksen sekainen maa,
jossa hiiltä
- Kivi

